PARKERDŐGAZDASÁG

A PILISI ÁLLAMI PARKERDŐGAZDASÁG DOLGOZÓINAK LAPJA

IV. évfolyam, 1–2. szám

1989. május

A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter határozata

Az állami pénzügyekről szóló 1979. évi II. törvényben biztosított hatáskörömben – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következő határozatot hozom:

1. Az eredményérdekeltségű költségvetési szerv Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaságot – 1989. április 1. napjának hatályával – megszüntettem és az eredményérdekeltségű költségvetési szerv Pilisi Állami Parkerdőgazdasághoz, mint jogutódhoz csatolom. A gazdaság székhelye: Visegrád.

2. A Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság, valamint a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság álló- és forgóeszközeinek és forrásainak egyesítése mérlegbeolvasztással történik.

3. A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság tevékenységi köre az összevont gazdaságok tevékenységi körével azonosan:

– az erdők közjóléti és kulturális szerepének, parkerdő jellegének, a tájvédelemnek előtérbe helyezése a dolgozók kulturált pihenésének előmozdítására, a korszerű erdő- és vadgazdálkodás és vadtenyésztés megvalósítása. Mindezekkel összhangban távlati programok és kiviteli tervek kidolgozása az erdőtelepítési, a tájrendezési, a természetvédelmi és a zöldövezeti feladatok megoldására;

– az erdészeti, vadászati, természeti területekkel összefüggő hazai és külföldi idegenforgalmi tevékenység közvetlen ellátása. Ennek keretében sport, tanulmányi, természetvédelmi, a vizek hasznosításával összefüggő, valamint vadászati turizmus szervezése és lebonyolítása; vendéglátó és szállodaipari tevékenység folytatása, üdülési lehetőségek biztosítása; üdülő és kiránduló központok létesítése;

– kiegészítőtevékenységként:
erdei melléktermékek gyűjtése és értékesítése;
vizek hasznosítása;
a gazdaság területén mezőgazdasági tevékenység ellátása;
jogszabályokban meghatározott körben építőipari, tervezői és gépjavító tevékenység ellátása.

Feladatát az erdőgazdasági, erdőtervi és a vadgazdasági üzemtervi előírások végrehajtásával, az éves terv és költségvetés alapján végzi.

4. A gazdaság anyagi érdekeltségi rendszerére – az erdő- és fafeldolgozó gazdaságokra vonatkozó szabályok figyelembevételével – a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium által kiadott külön rendelkezés az irányadó.

5. A gazdaság közvetlen felügyeletét a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Erdészeti és Faipari Hivatala látja el.

6. Az átszervezés végrehajtásáról az érdekelt minisztériumi részlegek gondoskodnak.

Váncsa Jenő
mezőgazdasági és élelmezésügyi
miniszter

Kétszeresére növekedett Parkerdőgazdaságunk

Örüljünk vagy bánkódjunk?

Beszélgetés dr. Berdár Béla főigazgatóval

Április elsejétől, egyik napról a másikra több, mint kétszeresére növekedett Parkerdőgazdaságunk területe, 1000 fővel gyarapodott kollektívánk, nagy értékű épületek, gépek tömege került birtokunkba. Amikor meghallottuk a hírt, alighanem mindannyian ugyanarra gondoltunk: jó ez nekünk? Az átszervezés nem veszélyezteti oly sok fáradtsággal elért eredményeinket, stabilitásunkat? *Mit kaptunk: egy nagy lehetőséget, amely új lendületet ad fejlődésünknek, avagy egy csődtömeget, amelynek terhe alatt mi is megroppanhatunk?* E kérdésekre – a volt Budavidéki EVAG szakmai és pénzügyi jellemzőinek fölvázolásával – több cikkünkben igyekszünk választ adni. Dr. Berdár Bélát az új helyzet általános értékelésére kértük.

– *Főigazgató elvtárs: örüljünk vagy szomorkodjunk e hirtelen gyarapodás láttán?*

– Ha a kérdést a „régi" Parkerdőgazdaság kollektívájának oldaláról tette fel, akkor azt mondhatom: sem lelkesedni, sem keseregni nincs különösebb okunk. Az előbbire azért nem, mert rengeteg gonddal kell szembenéznünk, rengeteg fáradtság vár ránk, s átmenetileg némi gazdasági visszaeséssel is számolhatunk, amíg ezt a két gazdaságot egyetlen integráns rendszerré alakítjuk. Bánkódni viszont szintén nincs okunk: *a Budavidékit nem azért csatolták hozzánk, mert vészesen rosszul gazdálkodott volna,* hanem számos más ok miatt. A volt Budavidéki EVAG erdészeteinek, ágazatainak tevékenységén – természetesen – sok vonatkozásban javítani, változtatni kell, de szeretnék mindenkit megnyugtatni: nem olyan ballasztot raktak ránk, amitől a mi hajónk is elsüllyedhet. Mindent összevetve, végülis inkább örülhetünk e változásnak. Új nagyságrendű, izgalmas feladatok várnak ránk. S a mi kollektívánk, amely kezdettől a közjóléti erdőgazdálkodás elkötelezettje, örömmel láthatja azt is, hogy újabb nagy területek kerülnek az ilyen szemléletű erdészkedés hatósugarába.

Ami a másik oldalt, a volt budavidékieket illeti: mint ember, mint kolléga, erdésztárs teljes mértékben megértem, hogy közülük sokan – főként központjuk dolgozói – keserűséggel fogadták a miniszter döntését. Szeret-

(folyt. a 2. oldalon)

Dr. Rácz Antal MÉM-főosztályvezető nyilatkozata

Mi indokolta a döntést?

Lapunk ugyanezen oldalán közöljük a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter határozatát, amely Parkerdőgazdaságunkhoz csatolja a Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaságot. A döntés hátteréről dr. Rácz Antalt, a MÉM vadgazdálkodási főosztályvezetőjét kérdeztük.

– Milyen okok váltották ki ezt a – sokunk számára váratlan – elhatározást?

– A probléma megértéséhez kissé vissza kell mennünk az időben. A magyar erdészet átfogó átszervezése – amely lényegében a mai struktúrát is meghatározza – 1968-ban zajlott le. Az eltelt évtizedek bebizonyították e szerveződési szisztéma életképességét, általában optimális nagyságú és vertikumú gazdaságok alakultak ki. Sajnos – főleg személyi, illetve közvetett politikai okok miatt – a főváros környékén ezt nem sikerült végrehajtani. Megmaradt a törpegazdaságok rendszere: jellemző például, hogy a mindössze 7500 hektáros Telki Erdő- és Vadgazdaság a Bajnai Erdészettel egyesítve is csak 16 000 hektárra nőtt a hatvanas évek végére, majd a Gödöllői EVAG-gal való, 1976-os összevonása után is csupán 34 000 hektárt tett ki a területe. De mondhatnám az Önök példáját is: a Parkerdőgazdaság még az elég nagy Ráckevei Erdészet 1973. évi átcsatolása után is, egészen napjainkig, csak 32 000 hektáron gazdálkodott. Ez pedig igencsak kicsinek számít a magyar erdészetben, ahol egy-egy gazdaság területe tipikusan 70–80 000 hektár körül van. Félreértés ne essék: nem vagyok a „minél nagyobb, annál jobb, sőt, annál szocialistább" gazdaságszervezési elvének híve, amely oly sok bajt okozott iparunkban is, mezőgazdaságunkban is. Szerintem vannak túlméretezett erdőgazdaságaink is, például a szolnoki, a nyíregyházai vagy a borsodi. Azt sem állítom, hogy a 70–80 000 hektáros terület az egyedül üdvözítő, kizárólagosan optimális üzemnagyság. Az elmúlt évtized adatai azonban azt bizonyítják, hogy a kisebb gazdaságok hozzák – nemcsak abszolút számban, ez természetes, hanem relative is – a legkevesebb eredményt. Ha eltekintünk a költségvetési támogatástól, amelyet jórészt éppen a „kicsik" kaptak, e gazdaságoknál a tényleges eredmény kisebb az elvártnál és kívánatosnál. Most, e miniszteri elhatározással az Önök Parkerdőgazdasága közel 66 000 hektáros lesz, s remélhetően sokkal életképesebb, mint a budavidéki és a pilisi gazdaság külön-külön. Ez a döntés egyik oka.

– És a másik ok?

– Van második, sőt, harmadik okcsoport is. Eddig – s még ebben az évben utoljára – mind a budavidékiek, mind Önök eredményérdekeltségű költségvetési szervként működtek. A MÉM – a speciális, nagy pénzügyi terhet jelentő feladatokra, a budavidékiek esetében a különleges vadgazdálkodási, Önöknél a közjóléti funkciókra tekintettel – kivételes gazdasági szabályozást biztosított, közvetett és közvetlen költségvetési támogatást ad. Ez a szisztéma azonban – a gazdaságilag versenysemleges állam és a piaci esélyegyenlőség koncepciója alapján – 1990. január 1-jétől megszűnik. Önök is, a gemenciek, soproniak és más érintettek is ugyanolyan – mondjuk így: vállalati – formában fognak működni, mint a többi erdőgazdaság. Hogy kapnak-e az állami költségvetésből, s mennyit, azt nem a MÉM, hanem az Országgyűlés fogja eldönteni. A mai deficites időkben pedig a képviselők nagyon meg fogják nézni minden forint helyét. Én, személy szerint, tartok is tőle, hogy a parlamentben a szűklátókörű takarékosság kerekedik felül, s annyira lecsökkentik a közjóléti erdőgazdálkodási keretet, hogy e rendkívül fontos tevékenység alapjai kerülnek veszélybe. Mert – feltéve, de meg nem engedve – ha Önök nem kapnak egy fillért sem, akkor vagy abbahagyják a közjóléti erdészkedést (ami az egész társadalom számára óriási kárt okoz) vagy megfinanszírozzák a nyereséges ágazataik terhére, ami részben képtelenség, részben a csődhöz vezetne. Mi, itt, a minisztériumban csökkenő, de fenntartott támogatást látunk a legvalószínűbbnek. Mindenképpen nehezebb helyzetbe kerül a közjóléti erdőgazdálkodás, s erre fel kell készülni. Ennek része a Budavidéki EVAG átcsatolása is, amelytől a költségek csökkenését, valamennyi ágazat eredményének javulását, általában az új, kétszeresére gyarapodott Parkerdőgazdaság teherbíró képességének jelentős növekedését várjuk. Ez tehát a második ok.

– Eddig gazdasági-pénzügyi indokokról esett szó. Szakmai meggondolások is szerepet játszottak a döntésben?

– Igen, éppen ezt nevezném harmadik okcsoportnak. A Budavidéki EVAG elsősorban speciális vadgazdaság volt. Eredetileg, még az ötvenes években, kifejezetten a kormányzat vadászterületeként hozták létre. Napjainkig itt zajlott a protokollvadászatok jó része, s általában ez a sajátos, átpolitizált vadgazdálkodási funkció uralta a tevékenység egészét, s hatotta át a gazdaság vezetőinek szemléletét is. Ez a funkció azonban – legalábbis ebben a formájában – megszűnik. Politikailag sem lehet fenntartani, de gazdaságilag, szakmailag sem. A volt budavidéki gazdaság területein – az általában szakszerű és gondos erdő- és vadgazdálkodáson kívül – sok helyütt a közjóléti feladatok megvalósítása kerül előtérbe. Kétmilliós fővárosunk lakossága újabb és újabb pihenőerdőkre, megfelelően kiépített kirándulóhelyekre vágyik. Bár nem készült pontos felmérés, például Budakeszi környékére hatalmas turistatömeg áramlik. Az úgynevezett „látogatási napok" száma e térségben elérte a négymilliót! Megpróbáltuk a vadasparkkal megállítani ezt az inváziót, de nem sikerült. A fejlődés azt követeli, hogy újabb és újabb erdők szolgáljanak közjóléti célokat, s erre – tapasztalatainknál fogva – az Önök szakemberei a legalkalmasabbak.

Egyébként úgy vélem, hogy az átszervezési folyamat még nincs lezárva. Önök nem mondhatják ki, mert más erdőgazdaságok a féktelen terjeszkedés jelét látnák benne, de én elmondhatom, hogy szakmai szempontból további területek átcsatolását tartanám helyesnek. Szerintem – legkésőbb az ezredfordulóig – az élet kikényszeríti, hogy Budapest körül, minden oldalról egységes szervezetű, egységes – döntően közjóléti szemléletű – erdőgazdaság működjön. Ide tartozik a Dunakanyar egységes kezelése is. Ma – a közjóléti erdőgazdálkodás szempontjából – úgy néz ki, mintha a Dunakanyarnak csak visegrádi oldala lenne, a nagymarosi oldal pedig nem volna fontos. Holott, főleg ha megépül a vízlépcső, turisztikailag az északi oldal is nagyon felértékelődik, s az üdülő-, pihenőerdőket az egész tájegységben célszerű lesz egységesen kezelni.

–sébor–

Örüljünk vagy bánkódjunk?

(Folytatás az első oldalról)

ném itt, üzemi lapunkban is leszögezni: mi nem „fúrtuk meg" a Budavidékieket, nem lobbiztunk a megszüntetéséért. Az elhatározás épp olyan váratlanul ért minket, mint őket. De mindannyiunknak tudomásul kell venni: államigazgatási irányítás alatt állunk, alapítónk és felügyeleti szervünk a MÉM, amelynek döntését fegyelmezetten és legjobb tudásunk szerint végre kell hajtanunk. *Felejtsük el, hogy ki volt „régi" parkerdős és budavidékis.* Igazi erdészbarátsággal, a hivatásunkból eredő felelősséggel fogjunk össze mindannyian immáron közös, szétválaszthatatlanul összefonódó céljaink és feladataink teljesítéséért, új, közös Parkerdőgazdaságunk felépítéséért.

– *Olvasóinkat – függetlenül attól, hogy korábban melyik gazdaságnál dolgoztak – főként a gyönge pontok nyugtalanítják. Vegyük a legfontosabbat: körülbelül azonos nagyság, azonos létszám mellett tavaly a Parkerdőgazdaság 39 milliós, a Budavidéki EVAG viszont csak 14,4 milliós vállalati eredménnyel zárt. Ez annyit jelent, hogy az „új" Parkerdőgazdaság – például eszközvagy létszámarányosan – eredménycsökkenésre számíthat?*

– A probléma még hangsúlyosabb, mert a Budavidéki jelzett eredménye valójában veszteséget takar. Ezt az eredményszintet is csak úgy sikerült elérniük, hogy értékesítették vagyonuk egy részét: szeméttelep céljaira eladtak egy bányagödröt. De ezt nyilván nem lehet minden évben megcsinálni...

Az átcsatolás csak most zajlott le, ilyen rövid idő alatt még nem tudtunk átfogó programot, az új feltételeknek megfelelő új tervet kidolgozni. Ma annyit mondhatok: *elérhetőnek látszik, hogy az idén együttesen annyi eredményt hozzunk, mint tavaly külön-külön.* Fel kell számolni, vagy legalábbis erősen mérsékelni kell több veszteségforrást. Igen problematikus például a Budavidéki fafeldolgozó ágazatának helyzete, amely tavaly több, mint 5 milliós veszteséget termelt. Nyugtalanító az erdősítési hátralék, amely miatt tavaly 2,2 millió forintos szankcióval sújtották a budavidékieket. Alaposan elemezni kell a segédüzemek tevékenységét; erősen túlméretezettnek látszik a kapacitás, s így túl sok pénzt visz el. Az eddigi, speciális vadásztatás megszűnésével nagy feladat, hogy a lehető legjobban megszervezzük a „szokásos" vadásztatást, amely viszont igen jövedelmezőnek ígérkezik. A protokollvadászatokat, ha a kormányzat igényt tart rá, szigorúan üzleti alapokra kell helyezni; az illetékes állami szervnek épp úgy meg kell fizetnie a MAVAD-árat, mint egy külföldi vadászvendégnek. Gondolkodunk azon, hogy több épületet, így a Budavidéki eddigi központját is idegenforgalmi célra használjuk fel. A sort még hosszan folytathatnám; szakembereink most dolgoznak a konkrét intézkedési terveken.

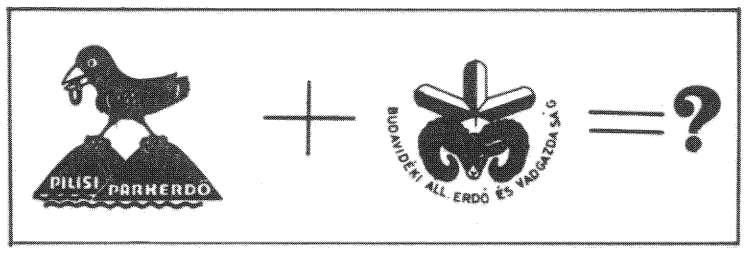

Parkerdőgazdaságunk új területe és erdészeti beosztása

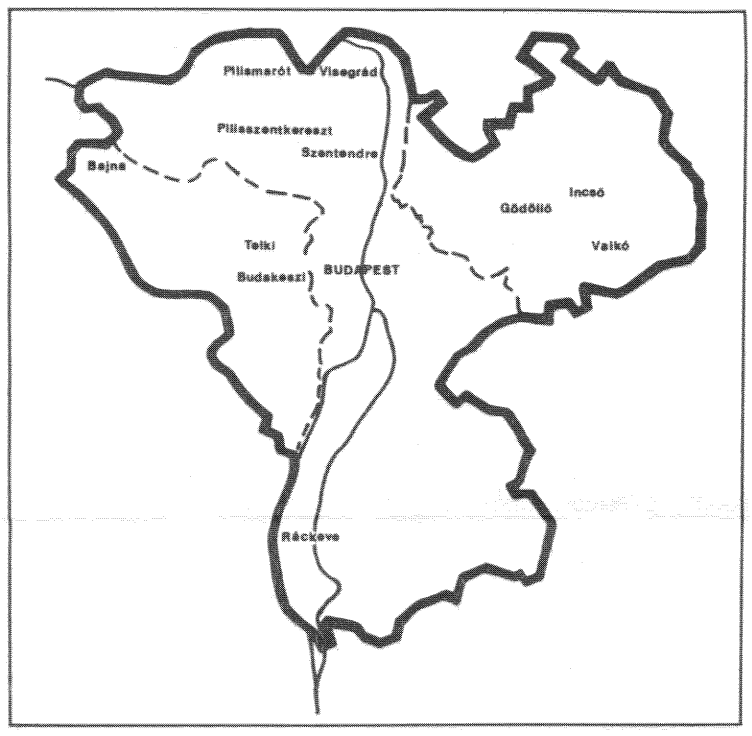

– *Szűkebb szakmai szempontból milyen új gondok merülnek fel?*

– Először is szeretném leszögezni, hogy sokra értékelem a budavidéki kollégák szaktudását, tapasztalatát. Ami szakmai gondot látok, az részben olyan jellegű, amivel mi is sok éve küszködünk – például jobb összhang megteremtése a belépő felújítási kötelezettség, az első kivitel és a befejezett erdősítés között, avagy az ápolásoknál mutatkozó elmaradások –, részben pedig az eddigi eltérő feladatkörből és szemléletből adódnak. A mi felfogásunk szerint nagyon túlszaporodott a vadállomány, erős apasztás szükséges. Az erdő- és vadgazdálkodás egyensúlya már régen és veszélyesen megbomlott e területeken, s hosszú folyamat lesz helyreállítani. Több terület elsődleges rendeltetése közjóléti lesz; felesleges részleteznem, hogy ez is mennyi új feladattal jár.

– *Ön szerint nennyi időbe telik, amíg valóban integráns egésszé válik ez a két szervezet?*

– Természetesen azt szeretném, ha minél gyorsabban lezajlana ez a folyamat. Nagyon higgadtan, kapkodás nélkül kell felmérni a teendőket, világos feladatokat, követelményeket kell meghatározni. Remélem, hogy még ebben az évben kialakulnak az egység fő jellemzői, s a következő évben már úgy indulhatunk, mintha mindig is együtt dolgoztunk volna.

A szervezet és a vagyon néhány eleme

Április elsejéig a Budavidéki EVAG a következő fő egységekből állt: központ, a budakeszi, a bajnai, a gödöllői és a valkói hagyományos erdészet, a telki és a gödöllői vadgazdálkodási erdészet, az incsői fafeldolgozó üzem. Jelentős kapacitású fafeldolgozó üzemet működtetett a budakeszi és a bajnai erdészet, kisebbet a valkói és – Galgamácsán – a gödöllői erdészet. A bajnai erdészet egy mészkő-, a budakeszi erdészet egy homokkő- és (Telkiben, illetve Piliscsabán) két dolomitbányát működtet. A homokkőbányához köszörűkő-üzem tartozik. A valkói erdészetben – főleg saját vadkár-elhárító kerítések építéséhez – drótfonó részleg működik. A segédüzemek az erdészetekhez tartoznak. A központ több, nagy értékű épületből áll, köztük egy 1942-ben, klasszicizáló stílusban épített, eredetileg mezőgazdasági magkísérleti telepnek használt, kúriaszerű házból. A budai térségben három – köztük két igen magas színvonalú – vadászház található: Telkiben 16, Gyarmatpusztán 30, Pátyon (két faházzal) 10 vendég fogadására alkalmasan. A gödöllői térségben hat – 4–10 fős befogadóképességű – vadászház van.

Az átcsatolás után a legfontosabb *szervezeti változások* a következők: természetesen egyesült a két központ; megszűnt a két vadgazdálkodási erdészet, amelyek feladatait az illetékes hagyományos erdészetek vették át, továbbá önállósult a budakeszi fafeldolgozó üzem. Új területeink fő egységei tehát a következők: a budakeszi, a bajnai, a gödöllői és a valkói erdészet, a budakeszi, illetve az incsői fafeldolgozó üzem. A vadászházak – a gyarmatpusztai kivételével – szintén a kezelésünkbe kerültek.

A párttitkár véleménye

„Kész tények elé állítottak minket"

Természetes, hogy egy gazdálkodó egységnek egy másikba való beolvasztása nem mehet végbe megrázkódtatások nélkül; s különösen igaz ez az önállóságát elveszítő szervezetre. **Németh Gábort,** a volt Budavidéki Erdő- és Vadgazdaság pártbizottságának titkárát, a gödöllői erdészet vezetőjét arról kérdeztük, hogy érintette őket a Pilisi Parkerdőgazdasághoz való csatolásukról hozott döntés.

– Az átszervezés nem újdonság számunkra, a törzsgárdának már bőven volt része ilyesmiben. Nyugdíj előtt álló kollégáink között akad olyan, akinek már majdnem betelt a munkakönyve, pedig itt kezdett, s azóta változatlanul itt dolgozik. Ilyen módon érthető, hogy a Parkerdőgazdasághoz való csatolásunk híre – legalábbis a kollektíva nagyobbik részében – nem keltett pánikhangulatot – bocsátotta előre Németh Gábor. – Természetesen, ez a dolog nem mindenkit érint egyformán. Legkényesebb helyzetbe – egzisztenciális és anyagi szempontból – a vezetők és a budakeszi központ alkalmazottai kerültek. Az erdészeteknél dolgozó munkások számára az átszervezés nem jár különösebb következményekkel. Fontos feladatunk is, hogy e téren ne legyenek gondok, a termelés zavartalanul folyjék. A fizikai dolgozók egyébként bizakodóak. Remélik, hogy egy prosperálóbb gazdasághoz kerülve, a keresetek talán magasabbak lesznek. Kisebb nyugtalanságot az a kérdés okozott, hogy a természetbeni és a szociális juttatások hogyan alakulnak; de ígéretet kaptunk, hogy nem kerül sor kedvezőtlen változásokra.

– Viszont – mint említette – a vezetőket és a központi alkalmazottakat érzékenyebben érinti az átszervezés...

– Valóban, a vezetők egy része a korábbinál alacsonyabb beosztást kapott, s az új felállásban tőlünk senki sem került be a felsőbb vezetésbe. Mindamellett el kell ismerni, hogy akik a személyi kérdésekben döntöttek, kikérték a főhatóságunk véleményét, s megkérdezték a budavidéki gazdaság szakembereit is. Úgy vélem, hogy körültekintően hajtották végre a változtatásokat. Reméljük, hogy a sérülések nem lesznek maradandóak: végtére is együtt kell dolgoznunk.

A Parkerdőgazdaság igyekezett humánusan elrendezni a központi létszám átcsoportosítását. Mindenkinek felajánlottak valamilyen más beosztást. Voltak, akiknek ez nem felelt meg, vagy találtak kedvezőbbet; ők távoztak. Úgy tapasztalom, hogy akik átkerültek a Parkerdőgazdaság állományába, nem elégedetlenek; bár a Pilisbe való mindennapos felutazás nem a legkényelmesebb megoldás számukra.

– A személyi kérdések tehát – ha nem is minden konfliktus nélkül – rendeződtek. De hogyan vélekednek arról az eljárásról, ahogyan a minisztérium a fejük fölött döntött a sorsukról?

– Mi nem akartuk ezt a változást, ahogyan a Pilisi Parkerdőgazdaság sem. Az intézkedést sértőnek érezzük, mert gazdaságunk részéről senkit meg nem kérdeztek, de még csak tájékoztatást sem kaptunk a velünk kapcsolatos tervekről. A döntéssel végül kész tények elé állítottak minket. Jól érzékelteti a helyzet fonákságát a következő eset. Egyik kollégánk ruhakönyvre vásárolt a Skálában. Amikor az eladónő megtudta, hol dolgozik, így szólt hozzá: Budavidéki Erdőgazdaság? De hát maguk meg fognak szűnni!" Ő már tudta, amikor nálunk még csak szóbeszéd járt erről.

– Mire számítanak, a Parkerdőgazdasághoz való csatolással kedvezőbbé vagy kedvezőtlenebbé válnak munkafeltételeik?

– A feltételekben túlságosan nagy változás nem várható. A Pilis természeti adottságai *sem sokkal különbek*, ott is keményen meg kell dolgozni a nyereségért. Tevékenységünkben inkább csak hangsúlyeltolódások következnek be a korábbi gyakorlathoz képest. A kiemelt vadgazdálkodási feladatok eddig kissé háttérbe szorították az erdőgazdálkodást. Az erdő eltartóképességénél magasabb vadlétszámmal rendelkezünk, s az erdőfelújítások nem érték el a kívánatos szintet. E téren helyre fogjuk állítani az egyensúlyt.

A vadászatból egyébként 100 millió forint fölötti exportbevételünk származhat. Vadászati célokat szolgáló állóeszközeink is jelentős értéket képviselnek; ezek gazdaságos kihasználásáról továbbra is gondoskodnunk kell. A jövőben ez komolyabb szervezést igényel, mivel megszűnnek a speciálisan vadgazdálkodással foglalkozó egységeink, s e feladatokat is az erdészeti munka mellett kell elvégezni.

A Parkerdőgazdaság jellegéből adódóan arra számítunk, hogy a mi területünkön is jobban előtérbe kerülnek a közjóléti feladatok.

– Mit gondol, sikerül zökkenőmentesen belileszkedniük a Parkerdőgazdaság szervezetébe?

– Minden átalakítás bizonyos megtorpanást okoz. Idő kell hozzá, hogy újból olajozottan működjenek a dolgok. De úgy érzem, hogy ehhez mindenki részéről megvan a jószándék.

–horváth–

A Budavidéki EVAG pénzügyi jellemzői

Mit kaptunk?

A Parkerdőgazdaságunkhoz csatolt Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaságot – az 1988. évi mérleg alapján – pénzügyi szempontból a következők jellemezték.

Az árbevétel 382,9 millió, a halmozott termelési érték 481,2 millió, a halmozatlan termelési érték 358,2 millió, a halmozatlan költség 348,6 millió, a vagyonalap 545,1 millió, a **vállalati eredmény** 14,4 millió, a tiszta eredmény 2 millió 844 ezer forintot tett ki.

A **termelési érték** 59%-a az alaptevékenységből, 17%-a a másodlagos fafeldolgozásból, 24%-a pedig egyéb ágazatokból származott. Az árbevétel 29%-át a vadgazdálkodás, 28%-át a fafeldolgozás, 19%-át az egyéb ágazatok csoportja (bánya, köszörűkő-üzem, szállítás stb.), 15%-át a fakitermelés, 9%-át a fatermesztés hozta. .

A gazdaság 28,4 millió forint **export**-árbevételt ért el. Ennek túlnyomó része (21,7 millió) bérvadásztatásból, illetve a vadhús értékesítéséből származott, s 3–3 millió forintot meghaladóan exportáltak faterméket, illetve fagyártmányt is.

A fatermesztés közel 1,7 millió forintos veszteséggel zárt. Egyedül a magtermelés hozott némi nyereséget, az erdőfelújítás, erdőtelepítés, s különösen nagy arányban a csemetetermelés veszteséges volt. A gazdaság nagyüzemi csemetekerttel nem rendelkezik, a meglévő, kis kertek korszerűtlenek.

A fahasználat 25,6 millió forint eredményt hozott. A saját fafeldolgozás – csökkenő – igényeit teljesíteni tudták. A vastagfa-kitermelésben elég jelentős a magánvállalkozók szerepe (56 700 köbméterből 9600 köbmétert ők állították elő). Elgondolkodtató, hogy a vastagfa-kitermelés önköltsége a tervezett 687 Ft/m^3-rel szemben 794 Ft/m^3-re alakult. A tervezett papírfa-export 70%-a sem teljesült, ennek ellenére az ágazat – a kérgezett fa arányának növelésével – végülis eleget tett exportkötelezettségeinek.

A vadgazdálkodás árbevétele a tervezettet 14 millió forinttal meghaladóan, 48,4 millió forintra alakult, de a költségei is jelentősen meghaladták az előirányzatot. Az ágazat **17,5 millió forint eredményt hozott.** Ugyanakkor igen elgondolkodtató, hogy az ágazat költségei összesen 96,1 millió forintot tettek ki, tehát valójában csak igen nagy állami támogatással lehetett nyereséges ez a tevékenység.

A fafeldolgozás a legproblematikusabb ágazat. Árbevétele 104,7 millió, termelési értéke 133,5 millió, összes költsége 138,7 millió forint lett, így **eredménye mínusz 5,2 millió forintot tett ki.** Valamennyi adat lényegesen elmarad az előirányzattól, az ágazati eredmény egyenesen katasztrofális, hiszen plusz 16 millióra tervezték... Az elszomorító helyzet részben régóta húzódó, részben a tavalyi évet különösen megterhelő problémákból adódott. Az előbbiek közé tartozik, hogy a termékszerkezet évek óta elavult, túl magasak a költségek, a saját fakitermelés – sem fafajban, sem minőségben – nem tudja biztosítani a megfelelő hengeresfát, a vásárolt faanyag túl drága a végtermék piaci árához képest, a szállítási fegyelem, a piaci és ármunka gyöngeségeket mutatott, a fafeldolgozási kapacitás – az alapanyaghoz képest – túlméretezett. '88-ban külön megterhelte az ágazatot két, igen gyöngén sikerült beruházás. Ez külön értékelést igényelne; jelzésként itt annyit mondhatunk, hogy a budakeszi üzemben egy bérelt Storti gépsor beállítása és beüzemelése féléves termeléskimaradást (!) okozott, az embereknek nem tudtak munkát adni, a bajnai fagyártmány-üzemben pedig szintén jelentős termeléskieséssel járt egy gatter cseréje. Az incsői fűrészüzemben is sok gond mutatkozott; egy rendkívüli leltár 2,5 millió forintos hiányt állapított meg, s további, mintegy 2 millió forint értékű árunál kényszerminősítést kellett végrehajtani. (A felelősöket még tavaly eltávolították.)

Az egyéb ágazatok közül némelyik figyelemre méltóan eredményes. Összesen az egyéb ágazatok 51,9 millió forintos árbevétel mellett 21,4 milliós eredményt értek el. A hasznot főleg a bányatömedékelés hozta, de a megbízásos munkák – tereprendezés, mélyépítés – is 3,5 milliós nyereséggel jártak. Alacsony jövedelmezőségű volt viszont a bajnai bányaüzem, illetve a szállítási és szolgáltatási tevékenység. Tűrhetően jövedelmező a köszörűkő-gyártás és a drótfonás.

A **segédüzemek** (gépüzem, fogatüzem, energiatermelés, javítóműhely) költségei közel 68 millió forintot tettek ki, jelentősen meghaladták a tervezettet. A termelés nagyságához képest meglehetősen túlméretezett a kapacitás.

A nehézségek ellenére **a gazdaság pénzügyi egyensúlya folyamatosan fennmaradt,** fizetési kötelezettségeit időben teljesítette. A gazdaság nem tartozik senkinek, nincs hitelállománya.

Az összes foglalkoztatott száma 1125 főt tett ki. Ebből 982 fő (761 fizikai állományú és 220 alkalmazott) dolgozott teljes munkaidőben. A túlnyomó többség Parkerdőgazdaságunkhoz került; a két központ párhuzamosságainak kiszűrése, illetve a vadgazdálkodás átszervezése miatt mintegy fő távozott az átcsatolás során. (Itt kell kitérni arra, hogy Parkerdőgazdaságunk mindenkinek felajánlott valamilyen munkakört. Azonban kialakult, begyakorlott és jól működő vezetési struktúránkat nem lett volna célszerű megbontani, így a Budavidéki EVAG központjának munkatársait általában csak alacsonyabb beosztásban tudtuk átvenni. Ezért, illetve számos kolléga esetében a lakóhely és az új munkahely közötti nagy távolság miatt sok alkalmazott nem fogadta el a felajánlott munkakört.) A gazdaságot egyébként hosszú ideje létszámcsökkenés jellemezte, tavaly 61 fővel mérséklődött az összlétszám, s a fluktuáció is jelentős (25%-os) volt.

A **munkaerő összetétele** – más erdőgazdaságokhoz képest – átlagosnak minősíthető. 1988. december 31-i állapot szerint a 226 alkalmazott közül 48-an rendelkeztek felsőfokú végzettséggel, köztük 22 erdőmérnök, 3 faipari mérnök és 3 közgazdász. Az összesen 804 fizikai dolgozó közül 267-en voltak szakmunkások, s magas – több, mint 50%-os – a betanított munkások aránya.

A költségek között nagy hányadot képvisel a bér, amely tavaly meghaladta a 100 millió forintot. **Az egy főre jutó kereset 93 679 Ft-ot tett ki,** 11%-kal növekedett 1988. folyamán

Tavalyi munkánk mérlege

Sikerült megfelelni a kihívásnak

Tavaly ilyenkor jól tudtuk, hogy sikeres évet csak akkor zárhatunk, ha – mind a termelés, mind az új adórendszer miatt megnehezült gazdálkodás és adminisztrációs munka terén – korábbi erőfeszítéseinket is jelentősen felülmúljuk.

Az előjelek nem voltak biztatóak. Számos kedvezőtlen szabályozóváltozás nyomán a korrigált bázis-eredményünk 34 millió forintról 15 millióra zsugorodott. A bruttósítás és a társadalombiztosítási járulék változása miatt legnagyobb költségtételünk, a bér súlya tovább növekedett a gazdálkodásban, s ez a várható áremelkedések bizonytalanságával együtt azt jelentette, hogy megfelelő eredményességünk érdekében nagyságrenddel kellett többet produkálnunk.

Terveinket azonban sikerült teljesíteni, sőt, túlteljesíteni. A fontosabb mutatók alakulását a következő táblázat szemlélteti:

	1987. tény eFt	1988. terv eFt	1988. tény eFt
Összes árbevétel	462 723	489 863	493 131
Ezen belül export	50 528	46 937	61 304
Termelési érték	578 797	640 185	663 744
Összes költség	528 033	609 427	619 914
Eredmény	34 527	30 000	38 845
Korr. eredmény	14 874		

Különösen elégedettek lehetünk export-árbevételünk alakulásával. A belföldi értékesítés kisebb mértékben emelkedett. Készletünk jelentősen növekedett a korábbi évhez képest.

A bérköltség-növekedés – a bruttósítás hatásával együtt – elérte a 25 millió, a társadalombiztosítási járulék növekedése pedig meghaladta a 11 millió forintot.

Az áremelkedések ellenére lényegesen nem változott a felhasznált, vásárolt anyagok és szolgáltatások összértéke, sőt a vásárolt energia költsége az 1987. évinek csak 79%-át tette ki.

Mindent összevetve az egyes ágazatok is jól zártak. **Átlagon felül eredményes volt megbízásos ágazatunk, a vadásztatás és az építőipari vállalkozás.** A tervezettnél szerényebb eredményt ért el – piaci okok és az átszervezés következtében – a fafeldolgozás, továbbá segédüzemi tevékenységünk. Az erdőművelés, a parkfenntartás, a fakitermelés és a vendéglátás a célkitűzéseknek megfelelő eredményt hozott.

Az erdészeti eredményteljesítés összességében szintén kedvező képet mutat. **Ki kell emelni Ráckevét, Visegrádot, a Főépítésvezetőséget, mint a legjobbakat,** de tervszint felett vagy a tervnek megfelelően teljesített Szentendre, Esztergom, Budapest és a Natours is. Némi eredményelmaradás tapasztalható a Fafeldolgozó és a Műszaki Erdészetnél, illetve – a legnagyobb mértékben – a Pilismaróti Erdészetnél.

Eredményeink jelentőségét növeli az a tény, hogy mindezt takarékosabb létszám-, illetve ésszerűbb bérgazdálkodással értük el.

A létszám és a keresetszínvonal alakulását – a bruttósított bázishoz képest – a következő táblázat mutatja.

	1987	1988	Eltérés
Teljes munkaidős létszám	1043 fő	1035 fő	—8 fő
Képzett összlétszám	1281 fő	1196 fő	—85 fő
Keresetszínvonal (Ft/fő)	95 276	107 826 (13,2%)	+12 550

Összefoglalva: a tervezettnél is eredményesebb évet zártunk 1988-ban. A gazdálkodás valamennyi területén sikerült előrelépnünk. E folyamatokat kell erősítenünk az idén is, hogy egész kollektívánknak megfelelő munka- és megélhetési lehetőséget biztosítsunk.

Lesenszky László

Új területeink – az erdész szemével

Az április 1-jén életbe léptetett intézkedéssel Parkerdőgazdaságunk erdészeti működési területe a Gerecse–Pilis–Budai hegyek erdőgazdasági tájban fekvő bajnai, valamint a budakeszi erdészettel, továbbá a gödöllői dombvidéken gazdálkodó gödöllői és valkói erdészetekkel bővült. Mindkét tájegység termőhelyére félszáraz, rossz vízgazdálkodási viszonyok jellemzők. Uralkodó a homokon, löszön kialakult vályogos erdőtalaj.

Az erdőtervi adatok alapján Parkerdőgazdaságunk területének *rendeltetés szerinti megoszlása* – egyelőre minden változtatás nélkül, az április 1-jei helyzet szerint – a következő:

Me. hektár	*Pilis*	*Budavidék*	*Összesen*
Gazdasági	9 466	26 312	35 778
Védelmi	4 774	2 868	7 642
Különleges	15 808	1 364	17 172
Egyéb	2 717	4 225	6 942
Összesen	32 765	34 769	65 534

A volt Budavidéki Erdő- és Vadgazdaságban az *állományalkotó fafajok* közül a kocsánytalan tölgy 30,4, a cser 30%-os arányt képvisel. Akác fedi a terület 12,4%-át, a különböző fenyők aránya 11,3%. A bükk 244 hektáron az egész erdő 0,8%-a. Az élőfakészlet 1 ha-ra eső fatömege 152 m^3. Ezen belül a tölgy 176 m^3/ha, az akác 90 m^3/ha.

(Emlékeztetőül: a „régi" Parkerdőgazdaságnál a tölgyek 44, a bükk 16, a cser 10, a gyertyán 8, a fenyők 6, az akác 4, a nyárfák 3%-kal részesednek az élőfakészletből, a maradék 9%-ot pedig egyéb fafajok adják.)

A Budavidékinél a véghasználati termelésekkel az utóbbi időszakban évente 250–300 ha erdőfelújítási kötelezettség keletkezett. *A kötelezettség összes területe jelenleg 1867 ha.* Ebből felújítás alatt áll – 67%-os sikerességgel – 1758 ha. A felújításnál a természetes mag aránya 29%, a sarjé 20%, tehát *a felújítások több, mint fele mesterséges úton történik.* A gazdaság tavaly 64 ha-ral több felújítást hajtott végre, mint a belépő kötelezettség. Az erdőfelújítási *hátralék* 1988-ban 68 ha-ral, 310 ha-ra csökkent. A mesterséges felújítás technológiájában jelentős szerepet tölt be a láncos pásztaelőkészítő és a Danszky-féle szárnyas altalajlazító. Megfigyelhető a törekvés, hogy a tölgy célállomány javára minden évben első kiviteli szerkezetátalakítást hajtsanak végre.

Az *ápolás* halmozott területe meghaladja az 1700 ha-t. Sajnos, ezzel a nagy területtel csak részben tudtak megbirkózni, pedig az erdőfelügyelőség véleménye szerint már a tervezés is óvatos volt. Tavaly a befejezett ápolás területe 200 ha-t tett ki.

Az erdőfelújítást nehezíti és jelentősen drágítja a vadkár, illetve az annak mérséklését szolgáló kerítésépítés. 1988-ban a főleg szarvas által okozott *mennyiségi vadkár 137, a minőségi vadkár 209 ha-t* érintett. Sok éves halogatás után tavaly kezdődött meg a középtávú erdőfelújítást védő *kerítésépítési program* megvalósítása. 1988-ban – közel 19 kilométernyi kerítéssel – 170 ha-t védtek meg, így az összes kerítéssel védett erdősítés jelenleg 633 ha-t tesz ki. Ezenkívül villanypásztorral is védekeznek. Mindkét fajta kerítés fenntartása állandó figyelmet és költséget igényel. Az építésnél a belépő első kivitelek védelmére koncentrálták az anyagi lehetőségeket.

A *tisztítások* erdőtervi előírása és annak teljesítése a pilisinek kétszerese. Tavaly 851 ha-on tisztítottak az erdőfelügyelőség véleménye szerint a szakmai elvárásoknak megfelelő minőségben. *Törzskiválasztó és növedékfokozó gyérítést* 670 ha-on végeztek – 20 ezer m^3-es kitermelt fatömeggel. Az egy évi erdőtervi véghasználati termelés 274 ha-on 60 ezer m^3 faanyag. A tavalyi tényleges véghasználati termelés 56 700 m^3 volt.

A Budavidéki Erdő- és Vadgazdaságban *22 600 ha-on intenzív vadgazdálkodás* folyt. A pilisitől eltérő mértékű és jellegű vadgazdálkodás és az erdőgazdálkodás összhangjának követelményét egy 1981-ben megfogalmazott és 1982-ben miniszteri utasításban kiadott tanulmány határozza meg. Az utasítás – az erdőfelújítások sikere érdekében – nagy hangsúlyt helyez az ún. belső – erdősítést védő – kerítések építésének és lebontásának ütemezésére. Részletesen foglalkozik a véghasználati termelések térbeli elhelyezésével, a tömbösítésekkel és azok ütemezésével. A pilisihez hasonló határozott vadállomány-csökkentéssel ezen utasítás végrehajtása minden bizonnyal eredményes lesz.

A nagyvadállomány nagyságáról nincsenek egzakt adataink. Uralkodó vélemény szerint – az említett okok miatt – a kilövési tervet erősen fel kell emelni. Tavaly egyébként 925 szarvast, 83 dámot, 378 őzet, 247 muflont és 2101 vaddisznót lőttek ki. Az összes apasztás terve túlteljesült, de úgy, hogy vaddisznót az előirányzottnál lényegesen nagyobb, a többi vadat viszont kisebb számban lőtték ki. Érdekességként említjük, hogy 16 szarvast, 41 muflont és 92 vaddisznót élve fogtak be. Az apróvad közül 7444 fácánt ejtettek el.

A *fahasználat* körében figyelmet érdemel, hogy a tavaly kitermelt 56,7 ezer m^3 vastagfa a gazdaság fennállása óta a legalacsonyabb teljesítés volt, mintegy 10 ezer köbméterrel elmaradt az 1987. évitől. Ez lényegében az erdőfelújításban sok-sok év alatt felhalmozódott problémák következménye. A *fafeldolgozás* gyakorlatilag négy terméket eredményez. Tavaly közel 8000 darab koporsót, 33,3 ezer m^2 parkettát, 1200 m^3 faládát és 460 m^3 rakodólapot készítettek.

Márkosi Lajos

Emlékezik az alapító igazgató

Jó utat választottunk

Fennállásának huszadik évfordulóját ünnepli Parkerdőgazdaságunk. Dr. Madas Lászlót, gazdaságunk alapító igazgatóját, aki 1983-ig, nyugdíjba vonulásáig állt kollektívánk élén, a megalakulás körülményeinek ismertetésére és az eltelt évtizedek fő folyamatainak értékelésére kértük.

– Időszámításunk kezdete: 1969. A kormányzat úgy dönt, hogy a Pilisi Állami Erdőgazdaságot és a Visegrádi Vadgazdaságot – amelyek az ötvenes években már működtek egységes szervezetben, majd különváltak – ismét összevonja. Mi indokolta ezt az elhatározást?

– Előljáróban le kell szögezni, hogy nem egyszerű átszervezésről volt szó. Nem arról, hogy újra létrehoznak egy hagyományos erdő- és vadgazdaságot, hanem egy merőben új feladatkör, s ehhez rendelten új típusú erdészeti szervezet kialakításáról. Ennek lényegét az elnevezés is – *park*erdőgazdaság – jól jellemzi.

Két fő ok, *két nagy kihívás* motiválta a döntést. Az első, s meghatározó: a *tömegturizmus* megjelenése, fölerősödése. A Pilis a magyar turizmus bölcsője; sok évtizede kirándulók sokasága járja erdeinket, de igazán tömeges méretű turizmusról csak a hatvanas évek elejétől-közepétől beszélhetünk. *Minőségileg* más problémával találkoztunk mint korábban, s ez teljesen más megközelítést igényelt. Régebben a pilisi erdész így gondolkozott: végzem a munkámat, s mellesleg eltűröm, némileg segítem a kirándulókat, hogy jól érezzék magukat, de azért a lehető legkevésbé zavarják az erdő természetes életét és az erdőgazdálkodást. A tömeges turizmus megjelenésével azonban kiderült, hogy az erdő közjóléti, kulturális, az emberek pihenését, rekreációját elősegítő funkciója egyáltalán nem elhanyagolható, sőt, bizonyos térségekben – így, földrajzi helyzetünk miatt, az országban elsőként nálunk – elsőrendű fontosságúvá válik. Ez pedig új erdészeti gondolkodást alapozott meg, s új koncepción alapuló szervezetet, gazdálkodást követelt.

Parkerdőgazdaságunk létrehozásának másik fő oka az volt, hogy *hagyományos erdőgazdálkodásunk kezdett csődbe menni.* Amennyire jók az adottságaink a közjóléti funkció szempontjából, oly gyöngék az erdőművelést, fakitermelést tekintve. E téren is új útra kellett lépni.

– Válasszuk szét a két nagy tárgykört. Hogyan alapozódott meg, s milyen irányba fejlődött a parkerdőgazdálkodás?

– A feladat lényegében az volt, hogy egy hatalmas parkot építsünk ki, majd képesek legyünk fenntartani, egyúttal a tájvédelem biztonságos rendszerét is kialakítva. Viszonylag jó feltételek között indulhattunk el. A Pilis kitűnő természeti adottságait, tájesztétikai, történelmi, kulturális értékeit nem kell sorolnom; mindannyian ismerjük. Ehhez már kezdettől tűrhető – bár erősen fejlesztendő – külső infrastruktúra, mindenekelőtt közúti és vízi úthálózat társult. A háborút követő negyedszázadban kialakult a jelzett turistaútrendszer jelentős része is.

Először területünk egészét kellett felmérni, elemezni – új szemléletmódunk, a közjóléti erdőgazdálkodás jegyében. Megnéztük, hogy a tömegturizmus várhatóan mely irányokban a legerősebb, s ennek alapján kijelöltük *a legintenzívebben fejlesztendő fogadópontokat.* Ezeket úgynevezett *zöld folyosókkal* kötöttük össze, amelyek részben követték a régi turistautakat, de több helyütt eltértek tőlük. Egyidejűleg meghatároztuk, hogy mely erdeink elsődlegesen közjóléti rendeltetésűek, s melyek azok, ahol hagyományos erdőgazdálkodást folytatunk. Felmértük az autós turizmus igényeit, megterveztük kiszolgáló létesítményeit. Itt jegyzem meg, hogy a Belső-Pilisre eleve csak saját szervezésű autós turizmust terveztünk; nem követtük el azt a hibát, amit sok erdőgazdaság, hogy nyilvánossá tette belső útjait. Összefoglalva: kialakítottunk egy *térbeli rendet,* amely kisebb módosításokkal ma is érvényes.

Ezt követően elkezdődhetett az a hosszú, ma is tartó folyamat, hogy a közjóléti rendeltetésű erdőket parkerdővé alakítsuk át. Tehát: kiépítettünk mintegy 800 kilométernyi jelzett turistautat, számos játszórétet, tábozóhelyet; asztalok, padok, esőbeállók, szemétgyűjtők sokaságát helyeztük ki, egységes tájékoztató rendszert alakítottunk ki. Létrehoztunk olyan jelentős létesítményeket, mint például a visegrádi kirándulóközpont, a lepencei erdei termálfürdő, az úttörő-vándortáborlánc, a Hoffmann kunyhói turistaközpont, a Normafa környéki játszóterek, sportpályák – s a sort még hosszan folytathatnám.

Mindez csak úgy volt lehetséges, hogy a korábbinál sokkal *nyitottabb erdészeti politikát* folytattunk. Kölcsönös érdekeltség alapján – az Erdészeti Műszaki Szervező Irodától a Városrendezési Intézetig – számos szervezettel sikerült jó kapcsolatot kiépíteni. Olyan kiváló építészeket nyertünk meg ügyünknek, mint Makovetz Imre. S persze óriási szerencsénk volt, hogy a népgazdaság viszonylag jól állt, elgondolásainkhoz találtunk anyagi hátteret. Ha mi akkor elszalasztjuk ezt a lehetőséget, az egész pilisi erdőgazdálkodást eltolhattuk volna. Meglehet, visszasüllyedtünk volna protokoll vadászterülettté, annak ezer negatív hatásával. Mert – ahogyan egyik barátom mondta – a kilőtt puskagolyó és az elszalasztott alkalom nem jön vissza többé...

Ma, visszatekintve, talán *azt érzem a legfontosabbnak, hogy konok következetességgel tartottuk magunkat a terveinkhez.* A részletek évről évre beilleszkedtek a „nagy" koncepcióba. Természetesen elkövettünk hibákat is, de – azt hiszem – nem túl nagyokat. Elég jól prognosztizáltuk a beruházások és a fenntartások ütemezését; tudtuk, hogy az első nyolc-tíz évben az előbbi, aztán az utóbbi fog dominálni. Így is történt: az elején még 90%-ot, a hetvenes évek végére 60%-ot, évtizedünk közepére már csak 20%-ot tett ki a beruházás aránya.

Mindent összevetve, Magyarországon először ebben a folyamatban lépett ki az erdőgazdálkodás a maga zárt köréből, s lett egy sokkal nagyobb rendszer része. Egyúttal a Parkerdőgazdaság is – különben mostanáig az ország egyik legkisebb erdőgazdasága – sokkal jelentősebb tényezővé vált, mint más úton bármikor is lehetett volna.

– Ugyanakkor a hagyományos erdőgazdálkodást is új alapokra kellett helyezni...

– Ez alighanem nagyobb feladat volt, mint az előbbi. A Pilis a magyar középhegységek között a legrosszabb termőhelyű. Magas-hegyvidéket idéző jellegzetességek, nagy relatív szintkülönbségek nehezítik a munkát. Gyönge élőfakészlettel, túlszaporodott vadállománnyal indultunk. Ehhez kellett egy korszerű stratégiát kialakítani, részben szorító gazdasági kényszerek miatt, részben pedig azért, nehogy mi mutassuk a „legrosszabb musztert", ha már a közfigyelem előterébe kerültünk.

Két alapvető célt határoztunk meg. *A természetes erdőfelújítás, általában a természetszerű erdőgazdálkodás előtérbe helyezését, valamint azt, hogy a rossz alapanyagból viszonylag magas feldolgozottsági szintű termékeket állítsunk elő.* E célkitűzések is, mint a parkerdőgazdálkodás, új folyamatok kezdetét jelentették. A Pilisben addig a magról kelt természetes felújítás gyakorlata nem honosodott meg. A fafeldolgozásunk pedig lényegében csak primitív fagyártmányok készítéséből állt.

A célok közül a modern faipar megteremtését sikerült jobban megvalósítani. Olyan gyártmányszerkezetet és gépparkot hoztunk létre, amely ma is a gazdaság eredményességének fő tényezője. A természetes felújítással kapcsolatos reményeink viszont csak részben váltak valóra. A vártnál hosszabb ideig tartott, míg széles körben elsajátítottuk ezt a szemléletet és gyakorlatot. Időközben elkezdődött a tölgypusztulás, amit nem láttunk előre. A legnagyobb baj pedig az, hogy a szakmai és a pénzügyi megfontolások között szüntelenül ellentmondások keletkeznek. A mai világot türelmetlenség, rövidtávú eredménycentrikusság jellemzi. Nagyon etikusan és nagyon következetesen kell önmagunkat legyőzni, hogy ilyen körülmények között hosszabb megtérülési időkben gondolkodjunk. A probléma megoldható lenne, ha teljesen más érdekeltségi rendszert alakítanának ki. Ugyanakkor szilárd meggyőződésem, hogy *nem szabad feladni* ezt a célkitűzést. A jó termőhelyen lévő, jó állományoknál mindenképpen meg kell követelni a természetes felújítást.

– Mindehhez milyen szervezetet alakítottak ki?

– Erről mindig sok vita folyt. Szerintem a belterjes erdőgazdálkodás – tehát az, hogy az adott térség minden lehetőségét ésszerűen, tartamosan kihasználjuk – csak olyan szervezetben képzelhető el, ahol *az erdészetek nagy önállósággal rendelkeznek,* s nagyon jó szakemberek vezetik őket. Egy-egy erdészetnek akkorának kell lennie, hogy egy szakember még jól át tudja fogni; hegyvidéken ez 4–7 ezer hektár között van. Ami a központot illeti: mindig azt tartottam helyesnek, ha ez viszonylag kicsi, törzskari szervezet, amely főleg a stratégia kialakításával, illetve a lényeges folyamatok ellenőrzésével foglalkozik. Isten ments, hogy megbántsam bármelyik kollégát is, de szerintem az utóbbi években a központ létszáma nagyon megnőtt, s a döntési mechanizmusban felesleges lépcsők is beépültek. Nekem is mindig duruzsoltak, hogy még ide vagy oda kell egy új előadó, csoport, osztály, de – húsz évig voltam erdészetvezető – nekem aztán mondhatták... A mai vezetőknek is csak azt tanácsolhatom: ne felejtsék el, végülis minden *kint* dől el. A központban létszámot leépíteni pedig mindig nehezebb, mint megakadályozni a felduzzasztást.

– Munkatársaira hogyan emlékszik vissza?

– Mint vázoltam, két, egyenként is óriási feladatot kellett megoldani. Ez szinte mindenkitől megkettőzött erőt, energiát, elszántságot követelt. S erre képes volt a kollektíva... Név szerint nem akarok kiemelni senkit; „névtelen hősök" sokaságát kellene felsorolnom, akik mind remekül dolgoztak.

– Hogyan látja a következő éveket?

– Úgy vélem, a gazdaság karakterének megóvása elsősorban attól függ, milyen források lesznek a parkerdőgazdálkodás fenntartására, fejlesztésére. Ez pesze nem zárja ki – ellenkezőleg, feltételezi – új, az egész miliőbe illeszkedő, jövedelmező vállalkozások beindítását. A parkerdőgazdálkodás terén hosszú ideig valószínűleg a fenntartás fog dominálni. Unalmasabb, kevesebb sikerélményt adó munka ez, mint a miénk volt. Legalább olyan nehéz – talán nehezebb –, mint az egész alapjainak lerakása. Ehhez kívánok a Parkerdőgazdaság mai generációinak sok-sok türelmet, kitartást, hozzáértést.

– Igazgató úr, köszönöm a beszélgetést.

(Sébor)

„Szinkron megfigyelés"

Emberlátta madaraink

Parkerdőgazdaságunk és a Magyar Madártani Egyesület tavaly áprilisban együttműködési megállapodást írt alá, amely – egyebek között – rögzítette, hogy a gazdaság egy főállású madárvédőt alkalmaz.

A megállapodás lehetővé tette új kutatási módszerek bevezetését. Első és legfontosabb feladatunknak a fokozottan védett ragadozómadár fajok, továbbá hazánk legnagyobb termetű énekesmadara, a holló, valamint a feketególya fészkelő állományának felmérését tekintettük. Az utolsó átfogó ragadozómadár vizsgálatot 1977–1981 között végezte el a Magyar Madártani Egyesület a Visegrádi-hegység területén. E munkáról **Haraszthy László** és **Ott József** közölt adatokat, amelyek jó összehasonlítási lehetőséget adnak. A felmérés szerint 1981-ben a Pilisben 57 pár egerészölyv, 15 pár héja, 4 pár darázsölyv, 3 pár kerecsensólyom, 3 pár törpesas, 2 pár békászósas és 2 pár kígyászölyv költött.

A most folyó kutatásnál három vizsgálati módszert alkalmazunk. Hagyományos metódus, amikor lombmentes időszakokban felkutatjuk és azonosítási számokkal látjuk el a gallyfészkeket. További módszer a gépkocsival történő területbejárás, amelynek során meghatározható a nászrepülő ragadozómadarak revirje, majd – az első módszert alkalmazva – felkutathatók a fészkek. A harmadik módszer a vízimadár-számlálásnál jól bevált, de ragadozómadár kutatásoknál eddig kevéssé alkalmazott „szinkron megfigyelés". Ennek lényege az, hogy jó fajismerettel bíró megfigyelők egy adott napon, előre kijelölt helyeken óra–perc pontossággal feljegyzik a látott ragadozómadarakat. Így, az összesítés során viszonylag reális adatokat kapunk a fészkelő párok számáról.

Címer-madarunk visszatért hozzánk

Az első szinkron megfigyelést idén március 15-én szerveztük meg. Az előzetes területbejárások tapasztalatai alapján 17 megfigyelőhelyet jelöltünk ki a Kesztölc–Pilisszántó–Dunabogdány–Búbánatvölgy határolta területen. Fő célunk az volt, hogy elsősorban a kerecsen és a holló elterjedettségét tisztázzuk.

A három említett módszer alkalmazásával eddig a következő eredményeket értük el. Nagy valószínűséggel állíthatjuk, hogy **a Pilis és a Visegrádi-hegység területén 1989-ben mintegy 65 pár egerészölyv, 20 pár héja, 8–10 pár karvaly költ. A kerecsen költése nem bizonyított, de lehetséges, hogy 1 pár fészkel a térségünkben. Igen örvendetes a hollóállomány gyarapodása. Jelenleg 7 pár költéséről tudunk,** s várható, hogy a hollók száma a következő években még emelkedni fog. Sajnos, e faj állományát a korábbi években nem vizsgálták. Csak szóbeli közlésekből következtethetünk arra, hogy 1977–1981 között a Pilisben még csak 1–2 pár fészkelt.

Lapzárta után, április végén kerül sor a következő szinkron megfigyelésre, amelynek középpontjában a barnakánya, a kígyászölyv, a törpesas és a feketególya állományának tisztázása áll. Ennek eredményét a következő számban közöljük.

Zsoldos Árpád
(Visegrádi Erdészet)

Évek, események, érdekességek

Húsz esztendő kronológiája

1969. A Pilisi Állami Erdőgazdaság és a Visegrádi Vadgazdaság összevonásával január elsején megalakul a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság. Az alapítólevél szerint „a gazdaság tevékenységi köre az erdő közjóléti és kulturális szerepének, parkerdő jellegének, a tájvédelemnek az előtérbe helyezése a dolgozók kulturált pihenésének előmozdítására; a korszerű erdő- és vadgazdálkodás megvalósítása".

Az év folyamán elkészül a gazdaság szakmai-közjóléti-tájvédelmi programja, amely kijelöli a komplex erdészeti, tájfejlesztési, feltárási és gazdálkodási feladatokat, felvázolja a Pilis – rendeltetés szerinti – térbeli rendjét.

A lepencei fűrészcsarnokban egy GRA típusú, lengyel gyártmányú keretvágó fűrészen megindul a munka. Egyidejűleg Esztergomban – az asztalos és a fagyártmánytermelő üzem összevonásával – jelentős fafeldolgozó részleg alakul ki. Ezen üzemekből a következő évek folyamán számos értékes belsőépítészeti termék kerül ki. A fafeldolgozás ekkor még csak a vállalati eredmény 4%-át adja. Tíz évvel később már 23%-kal, 1988-ban pedig több mint 70%-kal részesedik ez az ágazat az eredménytermelésből.

1970. A Gödöllői Erdő- és Vadgazdaságtól hozzánk csatolják a Budapesti Erdészetet. Üdülőerdeink 3800 hektárral gyarapodnak.

A kormányzat szabályozza a Parkerdőgazdaság költségvetési kapcsolatait és meghatározza a jóléti erdőgazdálkodásból származó többletköltségek megtérítési rendjét.

1971. A Műszaki Erdészetből kiválik az építési részleg: megalakul a Főépítésvezetőség.

A Budapesti Nemzetközi Vásáron falburkolatokat, szállodai, vendéglői berendezéseket állítunk ki; elnyerjük a kiállítás egyik fődíját.

A Műszaki Erdészetnél munkába áll az első Ascota könyvelőgép.

1972. Lepencén – önálló elszámoló egységként – megalakul a Fafeldolgozó Erdészet.

Az Esztergomi Erdészetnél elkészülnek az első hajlítottragasztott fatartók.

A két fafeldolgozó üzem elkészíti, és Bakuban, a helyszínen felépíti egy háromezer személyes színházterem teljes belső berendezését.

Kiépül a vállalati URH-rádiós hálózat.

1973. A VÁTI elkészíti „A Pilisi Tájegység kísérleti rendezési programját". A nívódíjban részesült terv több évre meghatározza tájegységünk összehangolt fejlesztését.

A Nagykunsági Erdő- és Fagazdaságtól hozzánk csatolják a Ráckevei Erdészetet. E bővüléssel területünk meghaladja a 32 ezer hektárt.

Hosszú távú együttműködési szerződést kötünk a Szék- és Kárpitosipari Vállalattal. A kooperáció során több mint 15 ezer köbméter bútoralkatrészt termeltünk.

1974. Általánossá válik a hosszúfás fakitermelési rendszer. A Műszaki Erdészet elkészíti az első MAZ–HIAB hosszúfás szállító szerelvényt. A hosszúfa választékolása jórészt már a lepencei alsó rakodón történik.

A Visegrádi Erdészetnél – helyi újítással – kialakul az újulatkímélő egységcsomagos közelítési technológia.

A visegrádi Panoráma út folytatásának építésével elkezdődik a Visegrádi Kirándulóközpont területének feltárása.

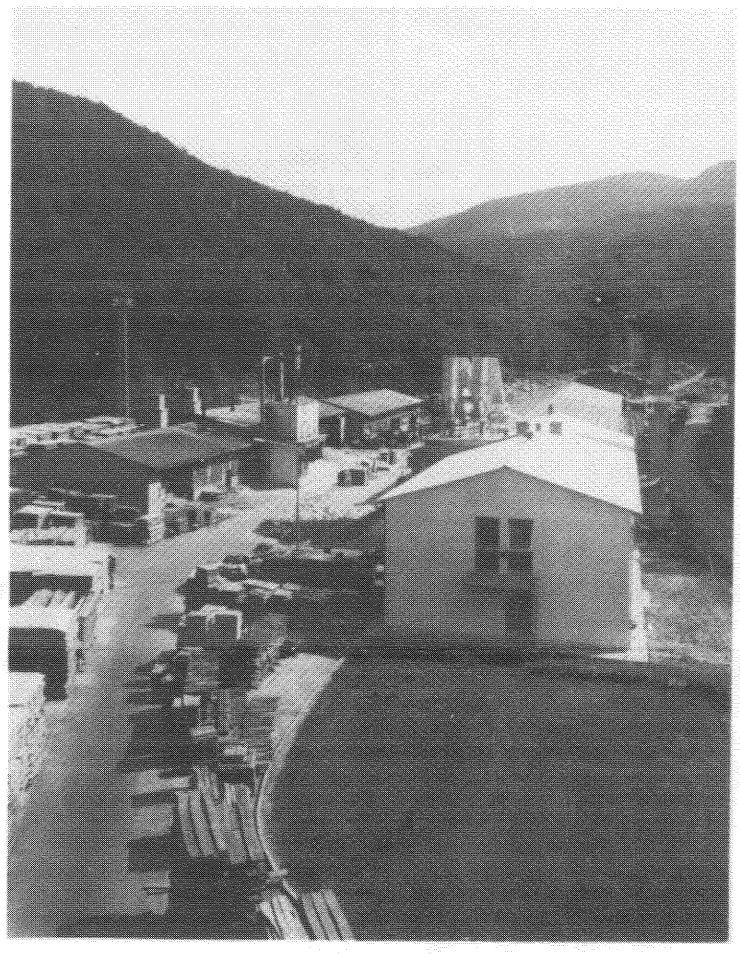

Lepence – a rekonstrukció kezdetén

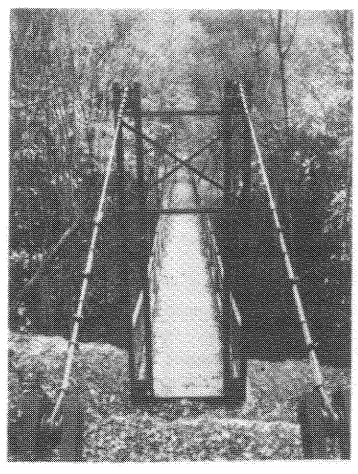

Kis „Erzsébet-hidunk" a kirándulóközpontban

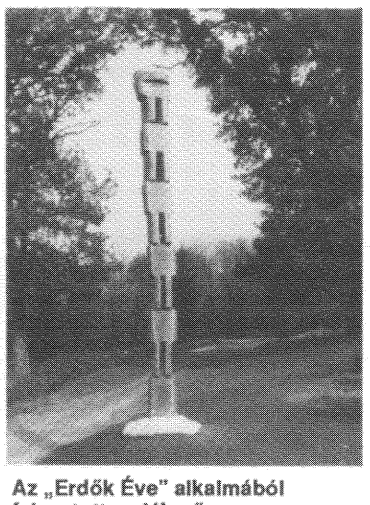

Az „Erdők Éve" alkalmából felavatott emlékmű

A Pilisben felállítják az első úttörő vándortáborokat.

Esztergomban országos fakitermelő versenyt rendezünk.

Megbízzuk a Geofizikai Kutató Intézetet, hogy Visegrád térségében termálvíz után kutasson. A sikeres vizsgálatok után Lepencén lerakjuk a melegvizű strand alapkövét. Öt éven át tart az építkezés, majd 1979-ben megnyílik az Erdei Sportfürdő.

1975. Esztergomból Visegrádra költözik át a vállalat központja.

Elkezdődik a főváros zöldövezeti fásítási programjának végrehajtása. Ennek jegyében a Budapesti Erdészet tíz év alatt közel 1000 hektár fásítását végzi el.

A Tököli Parkerdőt átadjuk a kirándulók részére.

A megszűnő Turistaellátó Vállalattól átveszünk hat turistaházat.

Az Országos Erdészeti Egyesület nálunk tartja vándorgyűlését. (1875-ben Pilismaróton, 1938-ban Esztergomban volt már közgyűlés területünkön.)

Eredményes tevékenységünkért miniszteri elismerő oklevélben részesülünk.

1976. Elkezdődik a Visegrádi Füvészkert kialakítása.

1977. Kiépítjük a Makádi Parkerdőt.

Makovetz Imre Ybl-díjas építész első pilisi műveként elkészül a Hoffmann fogadó, amely hamarosan a környék egyik legkedveltebb vendégváró helyévé válik.

1978. A Pilist tájvédelmi körzetté nyilvánítják. A további években területünkön megalakul a budai és az ócsai tájvédelmi körzet is.

Létrehozzuk a visegrádi Erdész Sportkört.

1979. Elkezdődik az erdei vízgazdálkodási program végrehajtása: a vízmosások rekultivációs munkáinak tervezése, majd kivitelezése. Völgyzáró gát épül a Visegrád–Apátkuti völgyben. Az így kialakuló vízfelület nagy mértékben növeli a völgy tájesztétikai és idegenforgalmi értékét.

Lepencén jelentős műszaki fejlesztés indul meg. A GRA keretfűrészt a ma is üzemelő ESTERER váltja fel. A további évek folyamán új gépekkel új technológia alakul ki a fafeldolgozó csarnokban.

1980. A minisztérium és a MEDOSZ elnöksége kiemelkedően jónak minősíti szakmai, gazdálkodási, szociális és munkavédelmi munkánkat, így másodszor is miniszteri elismerő oklevél kitüntetésben részesül kollektívánk.

A Pilisben először észleljük a kocsánytalan tölgy hervadásos pusztulását.

1981. Az UNESCO bioszféra rezervátumnak nyilvánítja a Pilist. Az „Ember és Bioszféra" program keretében hamarosan elkezdődik a sokirányú tudományos munka.

Közepes makktermés köszönt ránk hosszú évek termeletlen időszaka után. Ez enyhíti felújítási gondjainkat a tölgyesekben, egyúttal lehetőséget ad saját szaporítóanyag-termesztésre is.

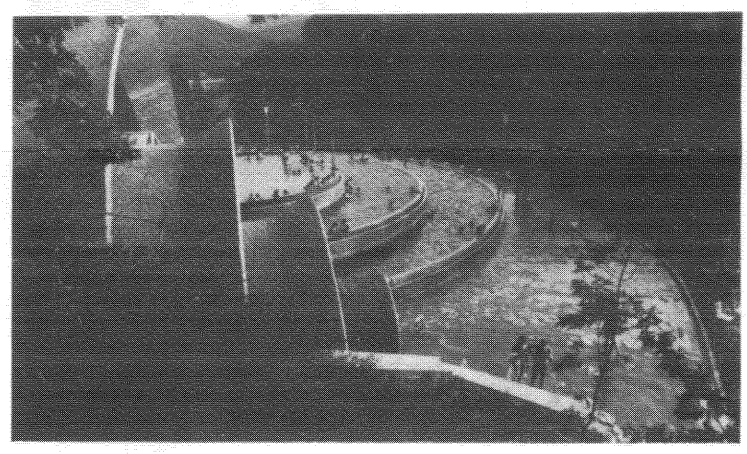

Az erdei termálfürdő

1982. A minisztérium – kérésünkre – kiterjeszti tevékenységünket „az erdészeti és erdészeti területet érintő hazai és külföldi idegenforgalmi feladatok" ellátásának lehetőségével. Megalakul az Idegenforgalmi Erdészet, a Natours elődje.

Lepence és Pilisszentlászló között – a Főépítésvezetőség kivitelezésében – elkészül a 111-es közút, amely a Pilis egyik legszebb részén halad át.

1983. A MÉM Erdőrendezési Szolgálata elkészíti a Parkerdőgazdaság úthálózatfejlesztési tervét, amely az 1983–1990 közötti időszakra vonatkozik. Ez időben már 96 km aszfaltozott, 24 km makadám és 116 km földútja van vállalatunknak.

Országos műszaki bemutatót rendezünk a Szentendrei és a Visegrádi Erdészet területén. Ez alkalomból a Magyar Tudományos Akadémia elnöksége vállalatunknál, kihelyezett ülésen tárgyalja az „Erdészet fejlesztése és kutatása" című előterjesztést

1984. A balatonfüredi Zöldövezettervező Iroda ez évtől kezdve Parkerdőgazdaságunk szervezetében végzi tevékenységét.

1985. Megszűnik a Pilisszentkereszti és a Piliscsabai Erdészet, területüket a Szentendrei és az Esztergomi Erdészet kapja meg. Jelentősen megváltozik a központ belső szervezeti rendje is.

„Az Erdő Éve" alkalmából a visegrádi füvészkertben emlékoszlopot, a kirándulóközpontban erdész barátságparkot avatunk fel.

A Fafeldolgozó Erdészet hőközpontja bekapcsolódik a Gizella-telepi kórház fűtésébe.

1986. Az erdészeti szakmai továbbképzés részeként a Budapesti Erdészetnél megrendezik az első jelölőversenyt.

Útjára indul „Parkerdőgazdaság" című üzemi újságunk.

1987. Az építőipari gépek és a szállítópark jelentős része a Főépítésvezetőség, illetve az erdészetek közvetlen irányítása alá kerül.

Megépül a visegrád–apátkuti vadászház.

Megszűnik a Főépítésvezetőség magasépítési részlege.

Az ERTI és Parkerdőgazdaságunk közös felmérést végez: ennek alapján a Pilisben évente 8 millió turista-kiránduló látogatási napra lehet számítani.

IBM kompatibilis számítógépek alkalmazásával új alapokra helyeződik adatfeldolgozásunk rendszere, illetve felgyorsulnak az ezzel kapcsolatos fejlesztések.

A Szentendrei Erdészet területén egy külföldi vendég elejti az utóbbi harminc év legkiválóbb trófeájú pilisi szarvasbikáját,

1988. Átadják az esztergom–kerektói erdészeti szolgálati lakást és vadászházat.

Megnyílik az Erdei Művelődés Háza.

Ismét van tölgymakktermés. Ez lehetővé teszi, hogy az új pilismaróti csemetekertben meginduljon a szaporítóanyag termesztése.

A természetes erdőfelújítás érdekében az erdészetek erősen felemelt vadkilövési tervet teljesítenek. Intenzíven folytatódik a vadkárelhárító kerítések építése. Elkezdődik a visegrádi vadaskert kiépítése.

*

Kronológiánkban természetesen nem törekedhettünk teljességre. A vállalati tevékenység különböző területeiről az emlékezetes eseményeket, illetve a hosszabb távon ható folyamatok kezdőpontjait igyekeztünk bemutatni.

Összeállította: Márkosi Lajos

Vadaspark, arborétum

Jelentős parkerdőkkel gyarapodtunk

A volt Budavidéki EVAG teljes területe 34 047 hektárt tett ki. Ebből 1400 hektár elsődlegesen közjóléti rendeltetésű. Az erdőgazdaság feladatai közé 1972-től sorolták be a közjóléti-parkerdőgazdálkodási funkciók ellátását.

A legérdekesebb és legjobban kiépített terület a *Budakeszi Vadaspark,* amelyet 1979. áprilisában – a Nemzetközi Gyermekév tiszteletére – adtak át rendeltetésének. A park bekerített területe 390 hektár, a mellette lévő pihenőerdő 30 hektáros. A szeszélyesen szabdalt terep különleges klímaállapotokat teremt. A déli–délnyugati oldalak szárazak, melegek, az északi–északkeleti oldalak nedvesek és hűvösek. Mindez kedvező arra nézve, hogy minden itt élő vadfaj megtalálja búvó- és táplálkozó helyét. A vadaspark szármok, kifutókban, ketrecekben, részben szabadon él a vad. A parkban az őshonos nagyvad (gímszarvas, dám, őz, vaddisznó) és a hosszú ideje honos, Korzikáról származó muflon mellett több különlegesség is található: sörényes vadjuh, skót gímszarvas, szikaszarvas.

Az apróvad is széles skálán bemutatásra kerül; látható itt például arany-, ezüst-, mongol fácán, japán zöld fácán, formozai fácán, angol sötét vadászfácán, s persze közönséges fácán is; vörös-, szürke- és szirtifogoly, tőkés réce, vetési lúd, mexikói vadpulyka. A vadaspark „A" jelű útvonala 5, a „B" jelű 3,5 km hosszú. Mindkét út mentén pihenők, padok, esőbeállók vannak, a vadat s az érdekesebb fafajokat képes ismertetőtáblák mutatják be a látogatóknak. A parkhoz két kilátó tartozik, a pihenőerdőben játszótér, s több, sportolás céljaira kiépített terület található. A vadaspark szál- és sarjerdeiben a kocsánytalan tölgy és a cser uralkodik. Évente mintegy 150 ezren látogatják.

A 36 hektáros, harminc esztendős múltra visszatekintő *Budakeszi Arborétum* szintén igen figyelemre méltó. A Budakeszi–Telki út mentén lévő terület lapos völgyfenék. Évi középhőmérséklete 9,5 C-fok, az évi átlagos csapadék 600–630 mm. Fagyzúg és hőkatlan képződés gyakran előfordul, a hely népies neve Nagy-Hidegvölgy. 1978 óta – a Budai Tájvédelmi Körzeten belül – szigorúan védett terület. Az arborétumban mintegy 1200 féle fa és cserje található. Számos fenyőféle, hamisciprus-, juniperus-, thuja-féle, cédrusfaj között például olyan különlegesség is akad, mint az amerikai, illetve a kínai mammutfenyő. Lombtölgy, fekete dió, erdei fenyő. A közeli Gödöllő számos nevezetessége, illetve az 1849. évi, híres csata helyszíne miatt ez is kedvelt kirándulóhely. Említést érdemel még a 286 hektáros *gödöllői–kerepesi,* s a nyolcvanas években részben kialakított, részben kiépíteni tervezett *budaörsi, tinnyei, pilisszentiváni, pilisvörösvári, biatorbágy–iharosi* pihenőerdő. A források közül – az említett fókútin kívül – a pilisszentiváni Hársas-, a piliscsabai Erzsébet-kúti, a nagykovácsi Muflontanya-, a héregi Királykút- és a szintén héregi Jástitetői forrás érdemel különös figyelmet.

levelű egzóták és cserjefélék szintén nagy változatossággal találhatók a területen. Mind a fa-, mind a cserjefélék közül az inkább savanyú kémhatást kedvelő vagy szárazságtól sínylődő fajták általában visszamaradnak a fejlődésben. Az arborétum még ma is főként kísérleti, tudományos célokat szolgál, bár régóta tervezik megnyitását.

A *pihenőerdők* közül nagyjából összefüggő egységet alkot a *nagykovácsi–remetehegyi–remetevölgyi–solymári–kerekhegyi–zsíroshegyi–nagyszénási* terület, amely összesen 783 hektárt tesz ki. Egyes részein jól ellátott parkerdei berendezésekkel. Turisztikai szempontból különösen vonzóvá teszik a területet a barlangok, köztük a híres Remete-barlang és az Ördöglyuk. A *páty–fókúti pihenőerdő* 51 hektáros, nagy része tölgy és feketefenyves. A térséget menedékház, szépen foglalt forrás, telente szánkózásra és sízésre alkalmas terep teszi vonzóvá. Turisztikailag jelentős, hogy a közelben van Zsámbék, amelynek középkori templomát sokan felkeresik. A *törökbálinti pihenőerdő* 283 hektáron terül el. Egyes részein padokkal, esőbeállókkal, sportpályával megfelelően kiépített. Az *isaszegi parkerdő* 176 hektáros. Fafajai: akác, cserje, vörös tölgy, kocsányos

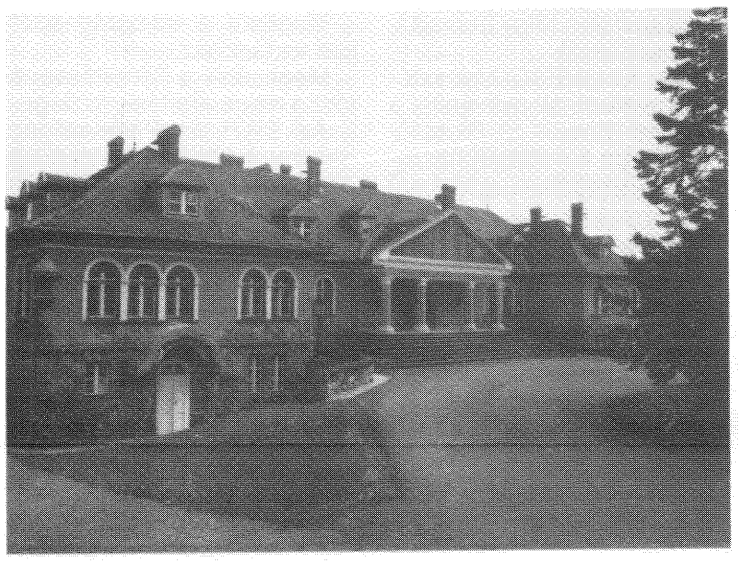

A megszüntetett erdőgazdaság központja. Idegenforgalmi célokra hasznosítjuk?

A Fókúti forrás

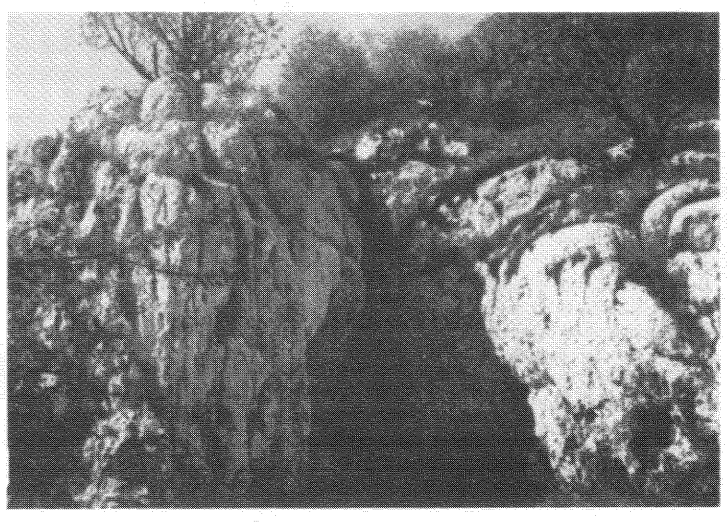

A Remete-barlang

Erdészek–Művezetők Napja

Az Országos Erdészeti Egyesület pilisi csoportja **május 20-án, szombaton 8.30–16 óra között, Visegrádon** rendezi meg az Erdészek–Művezetők Napját. Célunk az, hogy Parkerdőgazdaságunk derékhada részére – rövid szakmai bemutatókkal színesített – baráti találkozót szervezzünk, lehetőséget adjunk a kerületvezető erdészek, művezetők kollegiális kapcsolatainak elmélyítésére.

Helyi csoportunk a Visegrádi Erdészetet kérte fel a házigazda szerepére. A **program** a következő lesz.

– A királykunyhói, diósi erdészkerületek fiatal gazdái, **Pohl Imre és Vízkert András** ismertetik fokozatos erdőfelújítási, erdőnevelési, vadgazdálkodási elképzeléseiket, illetve beszámolnak a gazdaságunknál elsőként itt telepített napelemes villanypásztor működési tapasztalatairól.

– Nyugati irányból, madártávlatból bemutatjuk a vízlépcsőépítés nagymarosi szakaszát. Ugyanekkor mód nyílik véleményt alkotni a Főépítésvezetőség által 1988-ban felújított felsődiósi feltáró út minőségéről. Az útfelújítási, fenntartási munkákról **Szűcs Géza,** az építésvezetőség művezetője ad tájékoztatást.

– Megközelítve az építési területet, a készülő kilátó teraszáról mutatjuk be a vízlépcső-beruházás májusi állapotát.

– Visegrád újbóli érintésével az apátkúti kerület vezetője, **Koncz Antal** mutatja be területének legérdekesebb erdőrészletét, a Visegrádi Füvészkertet. Az apátkúti vadászház működéséről **Dobri Imre** kerületvezető ad tájékoztatást.

– A Visegrádi Kirándulóközpontban kerül sor az ebédre. Ugyanitt **Ferbert Mihály** kerületvezető erdész ismerteti a parkmunkák helyzetét és a területén megépült 200 hektáros vadaskert szerepét.

– A továbbiakban **Szentendrey Géza,** az Erdei Művelődés Házának vezetője mutatja be a létesítmény tevékenységét. Ugyanitt röviden összefoglaljuk és értékeljük a tapasztalatokat.

Az Erdészek–Művezetők Napjának eseményeire minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Bánó László
Kertész József

Hogyan teljesült a vadkilövési terv?

Ismeretes, hogy vállalatunk vezetése – az erdőgazdálkodás, ezen belül az erdőfelújítás hatékonyságának fokozása érdekében – intenzív vadállomány-csökkentést szorgalmaz. Ennek következtében a vadgazdálkodás bevétele hosszabb távon kevesebb lesz, amit vadaskert kiépítésével, a vadászházak egész évi kihasználásának megszervezésével, a vadásztatás saját külkereskedelmi jog keretében való lebonyolításával, távlatilag pedig a vadásztatás és az idegenforgalmi tevékenység szorosabb összekapcsolásával igyekszünk ellensúlyozni. Mindezek fényében hogyan alakult a tavalyi vadkilövési terv, s mire számíthatunk az idén? – kérdeztük **dr. Szikra Dezső** műszaki főigazgató-helyettestől.

– Mindannyiunk számára szívfájdító ez a drasztikus vadállomány-apasztás, de nem tehetünk mást – mondotta elöljáróban dr. Szikra Dezső. – Tavaly, év közben kénytelenek voltunk 30%-kal fölemelni az egyébként is elég magas kilövési tervet, s egyetlen központi feladatként-feltételként ehhez kötöttük az erdészvezetők évközi prémiumát is. Az alapterv fölemelése szarvasra, muflonra és vaddisznóra vonatkozott, ezekből kellett teljesíteni a többletet. Az őznél nem növeltük az eredeti előirányzatot, mert viszonylag kevesebb kárt okoz.

– Konkrétan hány vadat kellett kilőni?

– Az alapterv 550 szarvas, 250 muflon, 400 disznó, tehát e három fajtából összesen 1200 vad kilövését tartalmazta. Végül – 30%-kal fölszorozva – 1560 vad elejtését irányoztuk elő. Ehhez képest az erdészeteknél 544 szarvas, 302 muflon, 567 vaddisznó, tehát összesen 1413 vad esett. Ehhez jön még az őz, amelyből 210 kilövését terveztük, s végül 243-at ejtettünk el.

– Hogyan értékeli a teljesítést?

– Bár elmaradtunk a felemelt tervtől, érezni lehetett, hogy mindenki megértette a feladat fontosságát, s több évi vita, ellenállás után alapvetően megváltozott az erdészetek magatartása. A többletet egyedül Visegrád teljesítette, de a többiek erőfeszítéseiért is köszönet jár.

– Idén milyen tervcélokat határoztak meg?

– A vezetés meggyőződése, hogy hosszú évek következetes munkája után az idén sem szabad lazítani. A tavalyi, eleve feszített alaptervhez közeli számokat írtunk elő. 500 szarvas, 250 muflon, 210 őz kilövése mellett 470 disznó elejtését tervezzük; az utóbbinál főleg a Budapesti Erdészetre hárul nagy feladat. A Visegrádi Erdészetnél a terveljesítésbe beszámítjuk a vadaskert számára élve befogott szarvast is.

sé–

Mit csinál a műszaki osztály?

Évek óta működött vállalatunknál műszaki csoport, amelyet tavaly január elsejétől osztállyá szerveztek át. Az osztályt '88 áprilisa óta Molnár István gépészmérnök irányítja, aki pályázat útján nyerte el beosztását. Az osztályvezetővel az egység feladatairól, az utóbbi időszak jellemzőiről és a közeljövő terveiről beszélgettünk.

– Mi indokolta a csoport osztállyá szervezését? Az ember ilyenkor Parkinson törvényeire is gondol; a bürokrácia önmagát szervezi, duzzasztja, rangosítja...

– Nem hiszem, hogy efféle bürokratikus folyamatról lett volna szó. Tudtommal a vállalatvezetés már hosszabb ideje tervezte az átszervezést. Egyszerűen látták, hogy ebben a tevékenységi körben igen sok pénz mozog. Például tavaly mintegy 50 millió forintot tett ki az anyag- és alkatrészköltség, 80 milliót az üzemeltetési, 17–18 milliót a javítási és 25–26 milliót az energiaköltségünk. Ezek olyan nagy összegek, hogy célszerű, ha egy szakapparátus gazdálkodik velük, illetve segíti az erdészeteket a szigorú költséggazdálkodás érvényesítésében. Jelentősen növekedett egységünk feladata azáltal is, hogy '87-től a Műszaki Erdészettől a termelő erdészetekhez kerültek át a szállítóeszközök. Általában a gyarapodó feladatok súlya indokolta, hogy a továbbiakban osztályszervezetben működjünk.

– Nézzük az első feladatkört: az anyag- és alkatrészgazdálkodást.

– Szerteágazó tevékenységet folytatunk e téren; a szervezeti és működési szabályzat bő egy oldalon sorolja fel teendőinket. A lényeg az, hogy mindenből mindig elegendő legyen raktárainkban, ugyanakkor ne kössünk le a szükségesnél több pénzt a készletekben. Mi – műszaki becsléssel – egyrészt elősegítjük, hogy reális előirányzatok kerüljenek az erdészetek költségkereteibe, másrészt ellenőrizzük ezek felhasználását. Folyamatosan összesítjük, szükség szerint felülbíráljuk az anyag- és alkatrészigényeket, a beszerzést pedig a Műszaki Erdészet bonyolítja le.

– A készletgazdálkodás a magyar gazdaság egyik neuralgikus pontja. A szakirodalom leggyakoribb címszavai: hiánycikk, túlkészletezés, hosszú beszerzési idő, felületes készletfigyelés... Nálunk is olyan rossz a helyzet, mint általában?

– Úgy látom, mi lényegesen jobban állunk. Sok, avagy kevés-e a készletünk? Magyar viszonyok között, amelyeket e téren még a hiánygazdaság jellemez, nagyon nehéz válaszolni. Egy közgazdász persze mindig azt mondja, hogy túl sok pénzünk fekszik el ilyen formában, a termelő, a felhasználó viszont – maximális üzembiztonságra törekedve – mindig azt szeretné, ha dugig lennének a raktárak. Ráadásul egyre jobban figyelembe kell venni az inflációt is; manapság bizonyos túlkészletezés akár jó befektetés is lehet...

Rengeteg nehézség közepette igyekszünk kialakítani az itt és most lehetséges optimumot. Például hosszan sorolhatnám – a kötőelemektől a motorokig, az erőgép-alkatrésztől a jó minőségű ékszíjig – a hiánycikkek listáját. Későbbi selejtezéssel, a bontás során a még megmenthető alkatrészek felhasználásával igyekszünk enyhíteni a helyzeten. A másik oldalon fontos feladat a keletkező feleslegek – selejtezés vagy értékesítés formájában történő – hasznosítása. Rendszeresen kiszűrjük, s felajánljuk értékesítésre, amire nincs, s várhatóan nem is lesz szükségünk, részt veszünk a készletbörzéken. Sajnos, sok gondot okoz, hogy számos speciális alkatrész kódszáma még tisztázatlan, az egyik erdőgazdaság nem tudja informálni a másikat, hogy pontosan mit adna el, mit venne.

Mindent összevetve azért nincsenek túl nagy bajok. Jellemző például, hogy – számos más céggel ellentétben – viszonylag sok tőkés importból származó anyagot, alkatrészt sikerült beszereznünk tavaly is.

– A készletellenőrzés milyen módszerrel zajlik?

– Egyelőre még manuálisan, a nyilvántartási lapok elemzésével. Már elkészült az anyagnyilvántartás számítógépes programja, amellyel sokkal egyszerűbben, gyorsabban, hatékonyabban tudunk majd tervezni, gazdálkodni is.

– Térjünk át egy másik feladatcsoportra, az energiagazdálkodásra.

– Parkerdőgazdaságunktavaly – 6–7 millió forintos költséggel – 2200 MW/óra villamosenergiát fogyasztott. Fehérárut (benzint stb.) 13 millió, szilárd tüzelőanyagot 4 millió forint értékben használtunk fel.

Áramfogyasztásunk fajlagos mutatói kifejezetten jók. Tavaly felülvizsgáltattuk az egészet egy profi energetikai tanácsadó szervezettel, de nem tudtak érdemleges takarékossági eljárásokat javasolni, pedig jó szakemberek, s magas jutalékot is kaptak volna. A villanyszámlák hozzánk futnak be, s nagyon alaposan figyeljük, hol és miért mutatkoznak esetleg kiugró értékek.

Az üzemanyagnormák betartását is erősen ellenőrizzük. Ismeretes, hogy a sofőrök maguk gazdálkodnak; ha megtakarítják az üzemanyagköltség egy részét, zsebre tehetik, a többletköltséget viszont nekik kell kifizetniük. Szerintem alig-alig marad valami a sofőröknek. Az Alföldön, ugyanilyen rendszerben egy-egy sofőr 10–15%-os megtakarítást is elérhet, de nálunk, a hegyi utakon ez nem nagyon sikerülhet. Folyamatos ellenőrzés mellett évente karbantartjuk a normákat.

Az egyéb tüzelőanyagokat jobbára kazánokban használjuk fel. A központ kazánját '88 végén újíttattuk fel, elég jó hatásfokkal üzemel, de a többivel sincs különösebb baj. Ide tartozó költségeink egy része visszatérül a Gizella-telepi kórháznak nyújtott gőzszolgáltatás áraként.

– A következő nagy tárgykör: az üzemeltetési költségekkel való gazdálkodás...

– E téren főleg a műszaki paraméterek meghatározása – a tonna/km-től kezdve, mondjuk, a kenőanyag-felhasználásig –, ezek költségeinek nyilvántartása, vizsgálata, ellenőrzése tartozik feladataink közé. Lényegében az eszközök jó kihasználására kell ügyelnünk. A szállítások megszervezése az erdészetek dolga, de mi látjuk és elemezzük a globális és a fajlagos adatokat.

Általában célszerűnek tartjuk, hogy vállalatunk új vállalkozási formákat vezessen be a hatékonyabb üzemeltetés érdekében. Az idei első félévben osztályunk legfontosabb feladata, hogy ezek műszaki és gazdaságossági mutatóit kidolgozzuk.

Például szó van arról, hogy egyes járműveket, erőgépeket, más eszközöket kibérelhessenek munkatársaink. E formában olyan szerződést kötnénk, hogy gazdaságunknak az adott eszközzel kapcsolatos költségei (a munkabért is ideértve) csökkenjenek, ugyanakkor a bérlő is jól járjon, a maival azonos nagyságú feladat elvégzése mellett. Úgy gondoljuk, hogy megfelelő érdekeltség esetén kollégáink jobban vigyáznának a gépükre, jobban kihasználnák a munkaidejüket, még többet megspórolnának az üzemanyagon – és így tovább. A kölcsönösen előnyös ajánlatok kidolgozása ezekben a hónapokban zajlik.

– A műszaki osztályhoz tartozik a javítási költségek figyelemmel kísérése is.

– E téren az érdekeltségi ellentmondások enyhítésére törekedtünk. Az erdészetek természetesen azt szeretnék, hogy a lehető legkisebb legyen a rezsijük, a Műszaki Erdészetnek az az érdeke, hogy elég magas legyen a vállalási díja. Valószínűleg az volt a legjobb megoldás, hogy a vállalatvezetés az egészet piaci alapokra helyezte. Tavaly óta nem kötelező a Műszaki Erdészetnél javíttatni, az utóbbi viszont annyi külső munkát vállalhat, amennyit tud és akar. Így az erdészet akár külső cégnél, akár a Műszaknál javíttat, a valóságos piaci árfolyammal találkozik. A Műszaki Erdészet jól alkalmazkodott az új helyzethez, piacorientáltabb lett, ésszerűsítette tevékenységét.

–bor

Hosszúhegyi kísérlet

Lapunkban mindig örömmel mutatjuk be az új kezdeményezéseket, szakmai kísérleteket, újszerű eljárásokat. Különösen szívesen teszszük ezt akkor, ha a szakmai döntés nem „felülről" jön, hanem a végrehajtók közreműködésével, közös gondolkodással születik meg, s helyessége a későbbiekben bizonyítható is. Még a télen egy ilyen „bizonyítási eljárást" nézhettem meg a Hosszúhegyen elterülő Csobánka 11/b. erdőrészben.

– A Pilisszentkereszti Erdészet – erdőtervi lehetőség alapján – elhatározta ezen 19 hektáros, 75 éves cseres-tölgyes erdő végvágását – ismertette az előzményeket **Schandl Lajos,** a központ fahasználati főelőadója, míg Hosszúhegy felé haladtunk. – Az idei vágást indokolta (az állomány kora, egészségi állapota mellett) az **ígéretes, 70–80%-os újulat** megjelenése.

– Az újulat megtartására természetesen különös gondot kell fordítani a termelés során – tette hozzá **Gősi István,** az erdészet műszaki vezetője. – Január közepéig mindenki egyetértett az eredeti vágásszervezési terv elgondolásával, azzal, hogy a munkát **csak hóban** szabad elvégezni. De a megszokott januári hó csak-csak nem akart megérkezni... Dönteni kellett: várjunk-e, avagy elkezdjük a termelést... Végül közösen úgy határoztunk, hogy megkezdjük a vágást.

A helyszínen **Szabó Attila** és **Simon László** erdészek, a munkálatok közvetlen irányítói fogadtak minket. – A vágásbecslés szerint kereken 2800 köbméter nettó fatömeg várható. Szeretnénk a papírfaválaszték adta lehetőséget jól kihasználni, a tüzifahányadot 30% körüli arányra leszorítani – mondották.

A szakemberek – az erdőrész sajátosságaira alkalmazva – **a hosszúfás, egységcsomagos vágástéri felkészítést** választották technológiaként. A termelést – három csapatban – átlagosan 14–16-an végezték. A létszám felét – két csoportban – régi, nagy gyakorlattal rendelkező munkatársaink adták, a többiek egy magánvállalkozó emberei, de ők sem először vettek a kezükbe motorosfűrészt. A munkaterület felosztását sorshúzással döntötték el. Kedvező időjárás közepette, amikor délben 1–2 fokot mutatott a hőmérő, a napi teljesítmény (a bányafa helyszíni kérgezésével és az egységcsomag sarangok folyamatos összeállításával együtt) 100–120 köbméter között mozog. A sarangokat vegyesen alakították ki, azokból sem a hasított, sem az öt centiméter körüli darabok nem hiányoztak. A papírfát és a bányadorongot a közelítést követően válogatták ki. A visszamaradó gally és az ágvégek mérete és mennyisége megfelel a szabványnak, s véleményem szerint – az újulat érdekében – még előnyös is, ha mindez a helyszínen marad, mert a vaddisznótúrások és a szarvasnyomok vadjárta helyre utalnak.

– Kerítés is készül majd? – kérdeztem Gősi Istvántól.

– Ezúttal nem építünk; **több magaslesről, puskával védjük meg a területet** – válaszolta.

Fegyelmezett és következetes munkát igénylő, de természetes, s – persze – a kerítésépítésnél jóval olcsóbb módszer, jegyeztem meg. De magamban azért arra gondoltam, hogy mind az újulat felett maradó gally mennyiségével, mind a vadkár elleni védekezés ilyen módjával kapcsolatban lesznek más vélemények is...

Miközben az egyes csapatokat felkerestük, kísérőim ismertették a technológia további részét. A termelés előrehaladtával már érdemes néhány lovat kihozni, és segítségükkel, a hosszúfák beforgatásával olyan utcákat kialakítani, amelyeken három LKT közlekedni tud. Ez lehetővé teszi, hogy a gépek minél kevesebb mozgással magukra vegyék az egységcsomagokat, s egyúttal kijelölik a közelítő útvonalakat is.

A mieinknél és a vállalkozóknál egyaránt jó munkát tapasztaltunk. A szentkereszt**ieknél Glück Rudolf** hasítóékkel igyekezett a döntési irányt tartani.

A pilisszentlélekiek sem most kezdték a fakitermelést. **Minczér Ernő** és **Dobosi Pál** már a hajdani „vándor brigádban" is dolgoztak. A két „öreggel" együtt **Koserák László, János** és **Mihály** alkot ütőképes csapatot.

A jól megrakott sarangokkal, palástig legallyazott hosszúfákkal, s az itt-ott világító bányafákkal teli vágásterületen járva arra gondoltam, hogy e területről még egyszer szeretnék hírt adni. Néhány év múlva, arról, hogy az erdőművelési műszaki átvételnél eredményesen erdősült Csobánka 11/b. erdőrészt találtak a szakemberek. Hó egész télen nem volt, az iparifát mégis sikerült úgy kiszállítani, hogy nem okozott komoly kárt az újulatban.

Márkosi Lajos
Fotó: Korda

HÍREK

Elhunyt CSANAKI GYÖRGY

Fájdalommal tudatjuk, hogy 73 éves korában elhunyt Csanaki György nyugalmazott kerületvezető erdész. A sors nem adott neki könnyű életet. Egészségében megtörve, csak 1955-ben térhetett haza a hosszú hadifogságból. Nagy lelkierővel, el kellett viselnie egyik gyermeke tragikus elvesztését is. A természet, az erdő iránti mély vonzalmát és erdész hivatását nagy hozzáértéssel, mint nyugdíjas is a Pilismaróti Erdészetnél hasznosította. Február 15-én sok munkatársa, barátja és tisztelője kísérte utolsó útjára.

Nyugdíjba vonult

Naszvadi István, a Visegrádi Erdészet kerületvezető erdésze. Nyugdíjas munkatársainknak megérdemelt, jó pihenést kívánunk.

Személyi változások

A Parkerdőgazdaság főigazgatója

alkalmazta és kinevezte Albert Gézánét a központ könyvelőjévé, *Császi Zoltánt* a Főépítésvezetőség művezetőjévé, *Lelkes Rität* a Natours bonyolítójává, *Lipcsei Lajost* a Műszaki Erdészet anyagbeszerzőjévé, *Szolcsányi Györgyöt* a központ rendszerszervező-programozójává, *Tarjányi Erikát* a központ elemző-közgazdászává, *Viola Hedviget* a központ könyvelőjévé;

kinevezte Mizik Andrást a Pilismaróti Erdészet vezetőjévé;

felmentette eddigi beosztásából és kinevezte Horváth Miklóst a központ főmunkatárs-szaktanácsadójának.

Megszűnt a munkaviszonya: Dubniczki Tibornénak, a Natours vezető könyvelőjének, Frölich Csillának, a Natours bonyolítójának, Gémesi Piroskának, a Budapesti Erdészet kerületvezető erdészének, Golcs Jánosnak, a Ráckevei Erdészet beosztott erdészének, Kerényi Gábornak, a lovasiskola vezetőjének, Láng Andrásnak, a Műszaki Erdészet művezetőjének, Láng Andrásnénak, a Műszaki Erdészet ügyintézőjének, Szabó Istvánnak, a Főépítésvezetőség művezetőjének, Szivek Pálnak, a Pilisszentkereszti Erdészet kerületvezető vadászának, Sztrakay Györgynek, a Pilismaróti Erdészet kerületvezető erdészének.

Kitüntetések

Április negyedike alkalmából *Koncz Antal* kerületvezető erdész (Visegrád), *Vanyák Gábor* útépítő (Főépítésvezetőség) és *Volenszky István* művezető (Műszaki Erdészet) *Kiváló Munkáért* miniszteri kitüntetésben;

Herczog Józsefné gépmunkás (Fafeldolgozó), *Herold János* gépkezelő (Főépítésvezetőség), *Juracsek Ferenc* kerületvezető erdész (Budapest), *Nagy Károly* LKT-kezelő (Pilisszentkereszt), *Nyári Istvánné* könyvelő (központ), *Raymann Tamás* kerületvezető erdész (Szentendre), *Répászky Géza* műszaki vezető (Műszaki Erdészet), *Schandl Lajosné* számlázó (központ) és *Vincze István* fogatos (Pilismarót) vállalati *Kiváló Dolgozó* kitüntetésben részesült.

Beteg gyerekeknek segítünk

Február végén Parkerdőgazdaságunknak adták át a Rolitron „Egészséges Gyermekekért" alapítványának fődíját, egy szép Kovács Margit-szobrot. A fődíjat azzal érdemeltük ki, hogy – emberiességi megfontolásokból – a csikóváraljai turistaház közelében telket biztosítottunk egy felépítendő, gyermekrehabilitációval foglalkozó szanatóriumhoz.

Újjáalakultak a szakszervezeti testületek

Április 17-én került sor Parkerdőgazdaságunk és a korábbi Budavidéki Állami Erdő- és Vadgazdaság bizalmitestületeinek összevont ülésére, amelyen kimondták az eddigi szakszervezeti szervek felosztását és megalakították az új testületeket. Az ülésen *dr. Berdár Béla* főigazgató beszámolt az összevonás hátteréről és az egyesült vállalat feladatairól.

Az összevont szb tagjai a következők lettek: Erős Béla, Fadgyas Ferenc, Nyári Istvánné, Bednár György, Bakos Ferenc, Bittner Melinda, Biró László, Csada Ferenc, Schubauer Rudolf, Sárik Andrásné, Németh Béla, Iványi György, Rintek Béláné, Csapláros János, dr. Balogh Zoltán, Áprily Róbert, Kiszel József, Varga Ervin.

Az alapszervezeti választásig – amelyet május 31-ig kell megtartani – Fadgyas Ferenc titkári, Iványi György elnöki megbízatást kapott. A gazdasági felelősi teendőket Nyári Istvánné látja el.

A volt Budavidéki EVAG munkaügyi döntőbizottságának eltávozott tagjai helyébe a bizalmi testület Sibak Sándort, Szlamka Ferencet és Árpádhalmy Ferencet választotta meg.

Natours-iroda Budapesten is

Natours Travel névvel január másodikán nyílt meg erdőgazdaságunk utazási irodája Budapesten, a Déli pályaudvar közelében. A kitűzött célokról, tervekről az iroda vezetőjét, **Rákóczi Erzsébetet** kérdeztük.

– Elsődleges célunk, hogy minél több bel- és külföldi vendéget csábítsunk a Pilisbe, s ezáltal tovább javítsuk a Parkerdőgazdaságunk idegenforgalmi létesítményeinek kihasználtságát – emelte ki az irodavezető. – Szeretnénk például fokozni a turistaházak forgalmát, a vadászházakat pedig – a vadászszezonon kívül – üdülni vágyóknak is kiadhatnánk. A Jurtatábor és a kemping eddig is jól működött, de talán ezeket is még eredményesebbé tehetjük. A Pilis természeti kincseinek és történelmi nevezetességeinek bemutatására fél- és egész napos kirándulásokat szervezünk, az erdőgazdaság buszainak igénybevételével. E kirándulásokhoz étkeztetést is tudunk biztosítani, például a Nagyvillám étteremben vagy a Dobogókő alatti Hoffmann fogadóban. Lovasprogramot is kínálhatunk; a lovakat ugyan eladta az erdőgazdaság, de sikerült megállapodást kötni a jelenlegi tulajdonossal. Tervezzük szakmai programok szervezését is, egyről már konkrétan beszámolhatok: ezt csehszlovákiai erdészek kérésére rendezzük. A továbbiakban azonban előre összeállítunk majd szakmai programokat, s ezeket ajánlani fogjuk nyugati szakemberek számára is.

Tevékenységi körünk természetesen nem korlátozódik a Pilisre. Az ország más térségeiben is kínálunk üdülési lehetőséget: például Mátraházán, Agárdon, vagy olyan gyógyfürdőhelyeken, mint Hajdúszoboszló, Miskolctapolca, Zalakaros. Szeretnénk saját szervezésben fizetővendég-szolgálati hálózatot kiépíteni Budapesten és Balatonfüreden.

Együttműködési megállapodást kötöttünk más utazási irodákkal, amely szerint jutalék ellenében kölcsönösen értékesítjük egymás szolgáltatásait. Ez a bel- és külföldi utakra egyaránt érvényes. Irodánknak egyébként nincs rá joga, hogy önállóan szervezzen nyugati utazásokat. A szocialista országokkal kapcsolatban azonban vannak elképzeléseink; elsősorban téli utakról, síeltetésről lenne szó. A külföldre irányuló turizmussal kapcsolatban lehetőségünk van még arra, hogy vízumügyek intézését vállaljuk; most dolgozunk azon, hogy ennek feltételeit megteremtsük. Általánosságban azt mondhatom, hogy tevékenységünk során minden lehetőséget megragadunk, amiben üzletet látunk.

– Milyen költségekkel járt az iroda klalakítása?

– Kétmillió forint volt a vételár, a rendbehozatal és a berendezés pedig további egymillió forintba került. Az iroda egyébként 77 négyzetméteres és három helyiségből áll. Jó lett volna a Győri útnál forgalmasabb helyet találni, de Budapesten igen magasak az árak. A kiválasztásnál sokat nyomot a latban, hogy itt van telefon, amely nélkül nem tudnánk dolgozni. Telexgéppel is rendelkezünk. Lényegében minden felszerelésünk megvan, ami az iroda működéséhez szükséges.

– Mekkora árbevételre, mennyi nyereségre számítanak?

– Terveink szerint idén 3 millió forintos forgalmat fogunk lebonyolítani; ebből körülbelül 300 ezer forint marad az irodánál. Idén még mindenképpen veszteséges lesz a működésünk. Egyébként a tapasztalatok szerint az újonnan induló utazási irodák két-három évig veszteségesek.

horváth–

Arcél:

Koncz Antal

Április negyedike alkalmából Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetésben részesült Koncz Antal munkatársunk, a Visegrádi Erdészet 4. számú – az Apátkúti völgytől Dunabogdány felé eső – kerületének kerületvezető erdésze. Fiatal, még csak negyvenéves kollégánk egész eddigi munkásságát a visegrádi erdőgazdálkodásnak szentelte. Régi erdészcsaládból származik; nagyapja évtizedeken át erdőgondnok volt a területünkön. „Én is, még gyerekként, úttisztító diákként itt vettem fel az első fizetésemet" – emlékezett Koncz Antal. Az erdészeti technikumot Szegeden végezte, de gyakornoki idejét természetesen nálunk töltötte. A technikum befejezése után, 1968. augusztusától dolgozik első – s azóta is egyetlen – munkahelyén, a Visegrádi Erdészetnél. Beosztott erdészként, nyolc pár fogat gazdájaként kezdett. „Szerencsém volt, hogy ismertem és szerettem a lovakat. Ezt látták rajtam a fogatosok is, így – igen fiatal korom ellenére – elfogadtak vezetőnek" – mondta erről az időszakról. Katonaidejét leszolgálván '72 tavaszán vette át kerületét, amelyet azóta is kezel. Felesége a múzeumnál, restaurátorként dolgozik. Két kicsi gyermekük van.

Az alábbiakban munkájáról, kerületének jellemzőiről beszélgettünk Koncz Antallal.

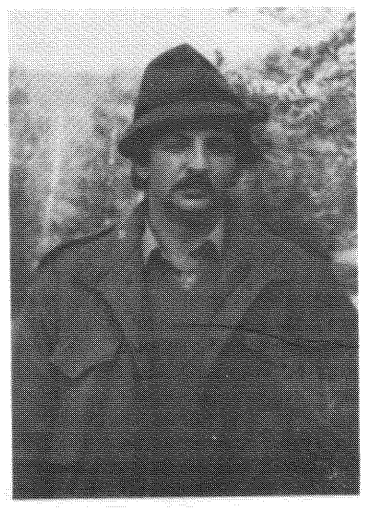

*

– Melyik a kerület legérdekesebb része?

– Valamilyen szempontból mindegyik érdekes; mint különlegességet, talán a Füvészkertet és az erdészeti bemutató területet érdemes kiemelni. Ez a rész 1979-től tartozik hozzám. 1969-ben kezdődtek el az állomány-átalakítási munkák, s azóta is folyamatosan tart a kert kiépítése. Lényegében már készen vagyunk; persze, a fajtagyűjteményt még nagy mértékben gyarapítani kell.

– Melyik a legszebb és a leggyöngébb állomány?

– A legszebb, legértékesebb a kékkúti és a hentes-oldali bükkös. Gyönyörű erdő, jó része már 140 éves. A „legrázósabb" feladatokat az Apátkúti völgy erdőbányai oldalán lévő véderdő adja. Itt a terep miatt, s a termőhelyi adottságok miatt is nagyon nagy gond a felújítás. Valami extra dolgot kellene kitalálni. Igazság szerint már az elődeim is halogatták a probléma megoldását.

– Mit tekint a legnagyobb gondnak?

– Mint sokan, én is az erdőfelújítást. Főleg a tölgypusztulással érintett területek természetes felújítása nehéz. Sok megbontott állománynál nincs megfelelő újulat. Általában nagyobb területeket kellene magról, sarjról felújítani, a szórvány makktermés jobb kihasználásával, komolyabb talajelőkészítéssel, fokozott védelemmel. Tavaly bekerítettünk egy 35 hektáros területet, rendesen megcsináltunk mindent, most fog kiderülni, hogy mit ért. Sajnos, úgy néz ki, az egerek nagyon sok kárt okoztak.

– Ön igazi vadászember hírében áll. Mi a véleménye a fokozott vadkilövésről?

– Egyetértek vele. Tényleg túl sok a vad, túl nagy a vadkár. Az én kerületemben főleg a muflon okoz sok gondot. Általában úgy vagyok ezzel, hogy szeretem az erdőt is, a vadat is.

– Hányan dolgoznak a kerületében?

– Tizennégyen, a többség már nyugdíjas. Remélem, tudunk olyan kereseteket biztosítani, hogy ne maradjunk utánpótlás nélkül. Munkatársaim az erdő igazi szeretetével, megbecsülésével dolgoznak. Ezzel a kitüntetéssel kapcsolatban is feltétlenül írja meg: úgy érzem, elsősorban nekik, jó munkájuknak köszönhetem az elismerést.

–bor

Parkerdőgazdaság

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság dolgozóinak üzemi lapja.
Megjelenik kéthavonta.
Kiadja: a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat.
Felelős kiadó: Németh Jenő vezérigazgató
Szerkeszti a szerkesztőbizottság.
A szerkesztőbizottság elnöke: Márkosi Lajos
Felelős szerkesztő: dr. Sébor József
Szedés: Alfa Ipari Vállalat Fényszedő Üzeme
Grafika-előkészítés: Intergráf Nyomdaipari Szerviz GM
Nyomás: Pallas Nyomda, Lajosmizse
Felelős vezető: Ablaka István igazgató
A lap ára: 1,80 Ft